

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
katedra českého jazyka a literatury

Komparace časopisů pro děti
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Tereza Bártová
Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.

Plzeň 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Komparace časopisů pro děti“ vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Plzni dne:

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí PhDr. Jaroslavě Novákové, Ph.D., za cenné rady, ochotu, odborné vedení a trpělivost, kterou mi během vypracovávání této bakalářské práce věnovala.

Obsah

ÚVOD	6
1 ČASOPIS – VYMEZENÍ POJMU	8
2 HISTORIE ČESKY PSANÝCH ČASOPISŮ PRO DĚTI	10
2.2 SOUČASNÉ DĚTSKÉ ČASOPISY	13
3 METODOLOGIE	15
3.1 OBSAH ČASOPISU	16
3.2 KONTAKT SE ČTENÁŘI	20
3.3 ČETNOST ZDROBNĚLIN.....	21
3.4 ZAMĚŘENÍ A ČETNOST REKLAMY	21
4 ANALÝZA ČASOPISŮ	23
4.1 ČASOPIS DRÁČEK	23
4.1.1 Obsah časopisu	23
4.1.2 Kontakt se čtenáři	27
4.1.3 Četnost zdrobnělin.....	28
4.1.4 Zaměření a četnost reklamy	31
4.2 ČASOPIS MĚĎA PUSÍK	33
4.2.1 Obsah časopisu	33
4.2.2 Kontakt se čtenáři	37
4.2.3 Četnost zdrobnělin.....	38
4.2.4 Zaměření a četnost reklamy	42
4.3 ČASOPIS SLUNÍČKO	44
4.3.1 Obsah časopisu	44
4.3.2 Kontakt se čtenáři	48
4.3.3 Četnost zdrobnělin.....	48
4.3.4 Zaměření a četnost reklamy	53
4.4 ČASOPIS ŠIKULKA	54
4.4.1 Obsah časopisu	55
4.4.2 Kontakt se čtenáři	58
4.4.3 Četnost zdrobnělin.....	59
4.4.4 Zaměření a četnost reklamy	62
5 KOMPARACE ČASOPISŮ	64
ZÁVĚR	68
RESUMÉ	70

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	71
INTERNETOVÉ ZDROJE	72
EXCERPOVANÉ ZDROJE	73
SEZNAM TABULEK	74

Úvod

Tématem této bakalářské práce je komparace časopisů pro děti předškolního věku, tedy pro děti od 2 do 6 let. S časopisy pro děti se poprvé setkáváme v polovině 19. století, do té doby na potřeby dětských čtenářů nebyl brán ohled. Tehdy byly materiály pro děti součástí časopisů pro dospělé. Od poloviny 19. století u dětských časopisů převažuje vzdělávací funkce, časopisy převážně plnily funkci školní pomůcky, až ve 20. století přebraly estetickou funkci. Pro účely bakalářské práce jsou vybrány právě časopisy zaměřující se na funkci vzdělávací.

Cílem této bakalářské práce je analýza a následná komparace vybraných časopisů pro děti předškolního věku dle užitých kritérií. Na základě těchto čtyř předem stanovených kritérií srovnáváme, zda se kritérium v analyzovaném časopisu nachází, nebo nikoli, popřípadě v jaké míře. Z dat získaných analýzou dále provádíme komparaci všech časopisů.

Pro vypracování práce jsou stanoveny čtyři základní hypotézy:

1. Předpokládáme, že obsah analyzovaných výtisků časopisu bude neměnný, výtisky budou mít stejnou, nebo podobnou procentuální četnost výskytu úloh, které rozvíjejí danou oblast vývoje dítěte.
2. U časopisů předpokládáme, že budou obsahovat vysoký výskyt přezdívek a oslovení, čímž bude navázán kontakt se čtenářem.
3. Předpokládáme, že v textech se budou vyskytovat zdrobněliny, které budou označovat malý jev a emocionální vztah.
4. Očekáváme, že se v časopisech bude nacházet minimální propagace nezdravých pokrmů či nápojů. Naopak větší pozornost bude věnována reklamám zaměřených na rozvoj vzdělávání a dovedností.

V teoretické části bakalářské práce definujeme pojem časopis, vymezujeme jeho funkce a určujeme kritéria, která tiskovina musí obsahovat, aby byla definována jako časopis. Následuje kapitola zaměřená na historický vývoj česky psaných časopisů pro děti od poloviny 19. století až do současnosti. Dále se práce věnuje metodologii a sběru dat. Selekce časopisů byla provedena s ohledem na věk čtenářů, měsíční periodicitu a vzdělávací funkci. Analyzujeme a následně komparujeme čtyři časopisy, od každého čtyři výtisky (říjnový, prosincový, lednový a dubnový), tudíž celkem 16 výtisků. Výtisky v těchto měsících jsou vybrány cíleně, vzhledem ke svátkům a tradicím, které se k jednotlivým měsícům pojí (Halloween, Vánoce, Nový rok a Velikonoce). Dále jsme si vymezili čtyři

kritéria, která jsou následně blíže definována. Jedná se o obsah časopisů, kontakt se čtenáři, četnost zdrojů, četnost reklamy a její zaměření. Na základě těchto kritérií je dále provedena analýza jednotlivých výtisků a excerpce obsahu. Data, která jsme analýzou získali, jsme dále komparovali.

1 Časopis – vymezení pojmu

Vymezit pojem časopis není snadné, jelikož existuje řada definic. Časopis je dle Osvaldové a Halady: „Tiskovina vycházející pravidelně, v určitém místě, která má nejméně půlroční a nejvíce jednotýdenní periodicitu a je zaměřená na určitou skupinu čtenářů.“¹ S touto definicí souhlasí Večera, který dále dodává, že časopisy: „Vycházejí jako týdeníky, čtrnáctideníky, měsíčníky, dvouměsíčníky, případně také nepravidelně.“²

Časopisy by měly splňovat určitá kritéria, jejichž zásluhou se budou odlišovat od ostatních tiskovin. Prvním kritériem je periodicitu. Ta by se měla pohybovat mezi jedním týdnem a půl rokem, jelikož by časopis měl být schopný reagovat na aktuální události a přizpůsobovat se jim. To se pojí s kritériem pestrosti obsahu. Text by měl být pestrý, originální a schopný se přizpůsobovat aktuální době.³ Měl by mít nehomogenní obsah, který na sebe plynule navazuje a neobjevuje se pouze v jednom výtisku. Dalším kritériem je zaměřenost na určitou skupinu čtenářů, pro kterou je periodikum vydáváno. Obsah časopisu by měl být čtenářům přizpůsoben. Pokud se zaměřuje na mladší děti, neměl by obsahovat terminologii, složitá souvětí nebo výrazy, kterým čtenáři těžko porozumí. Mělo by se v něm objevovat více vizuálních materiálů, které mladší čtenáře zaujmou. Naopak pokud se časopis zaměřuje na starší čtenáře, neměl by obsahovat malá písmena, která by se čtenářům obtížně četla. Dalším kritériem je nezávislost na jiném titulu. Časopis je samostatný, není závislý na jiném obsahu, ze kterého čerpá materiály. Posledním kritériem je nadregionálnost, rozsah působení daného časopisu. Čím větší působnost časopis bude mít, tím více se mu bude dařit. Pokud jeho působnost bude pouze regionální a nebude se rozšiřovat, časopis nemusí být životaschopný a pravděpodobně zanikne. Jeho cílem je oslovit a zaujmout co největší počet čtenářů. Také je důležité, aby si rozsah působnosti zachoval, jelikož z nadregionálního rozsahu se snadno může stát pouze regionální, ale i naopak.⁴

Časopisy můžeme dělit například podle nákladů, věku, zájmů, pohlaví, periodicity, odbornosti, obsahu a zaměření na určité publikum.⁵ Mišurcová a Severová dělí časopisy na: „Tituly dvojího typu, na menšinové a masové, přičemž menšinové časopisy jsou takové,

¹ OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Kontury praktické žurnalistiky*. Praha : 1999, s. 38.

² VEČERA, P. *Úvod do dějin tištěných médií*. Praha : 2015, s. 69.

³ Text časopisů je aktuálnější než text knih, ale zároveň není tak aktuální jako text novin, které obsahují každodenní aktuality a události. Kniha často reaguje pouze na jedno dané období nebo situaci, proto jsou časopisy někdy označovány za meziformu knih a novin.

⁴ OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. a kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. Praha : 2002, s. 38.

⁵ OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Kontury praktické žurnalistiky*. Praha : 1999, s. 38.

kteře se obracejí na vybrané, existující skupiny čtenářů s nějakým způsobem vyhraněnými zájmy.“⁶ Naopak masové tituly Jirák popisuje: „Jako takové, jejichž hlavním posláním je generovat zisk tím, že utvářejí nejrůznější čtenářské skupiny definované vybranými sociodemografickými charakteristikami a životním stylem.“⁷ Časopisy mohou vycházet v papírové, ale často i v elektronické podobě na webu daného nakladatelství.

Cílem časopisů je uspokojit potřeby a zájmy čtenáře. Aby tento účel splňovaly, je potřeba zmínit základní funkce časopisů. Časopisy nejčastěji zastupují funkci vzdělávací, estetickou, zábavnou, socializační a politickou⁸. Estetická funkce předpokládá rozšíření citových prožitků čtenáře, působí na jeho smysly, city a probouzí v něm estetické vnímání textu, čtenář se do textu může vcítit.⁹ Každý časopis by měl zastávat funkci zábavnou a relaxační. Při četbě časopisu si čtenář chce odpočinout, odreagovat se a uvolnit se. Socializační funkce vzniká při kontaktu čtenáře s další osobou. Pokud dítěti někdo se čtením časopisu pomáhá, vytváří se mezi nimi pouto a posiluje se jejich vzájemný vztah. Až si čtenář časopis přečte, pravděpodobně jeho čtenářský dojem bude sdělovat někomu dalšímu. Také časopis může číst více čtenářů najednou, čímž mohou přijít na více variant řešení nebo nalézt různé podněty k dalším činnostem (zpěv, kresba, pohybové aktivity, atd). Časopis lze použít i jako nástroj při společném čtení ve škole, školce, kde může následně probíhat diskuze nad zmíněnými tématy. Politická funkce poskytuje čtenářům přehled o politických událostech a aktivitách, čímž získají přehled o fungování politiky a počínání v politickém procesu.¹⁰ Politickou funkci zastávaly časopisy převážně ve 20. století, kdy byly silně ovlivňovány dobovými událostmi. V určitých obdobích dokonce měly povinnost zařazovat do obsahu politická témata.

V této bakalářské práci se zaměříme především na časopisy se vzdělávací funkcí. Takové časopisy se zaměřují na rozvoj kreativity a pregramotnosti, podporují vzdělávání dítěte. Také ovlivňují čtenářovy názory a jeho chování. V časopisech by se měly objevovat texty, které jsou přiměřené věku dítěte. Úkoly jsou propojené s procvičováním předškolních a školních dovedností a vědomostí. Dětské publikum je zvědavé, zajímá ho, co jak funguje, jeho zájem se od pohádek začíná přesouvat k reálným informacím, proto jsou u dětí často oblíbená témata týkající se přírodních věd.

---

⁶ MIŠURCOVÁ, V.; SEVEROVÁ, M. *Děti, hry a umění*. Praha : 1997, s. 6.

⁷ JIRÁK, J. *10 let v českých médiích*. Praha : 2005, s. 82.

⁸ JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. Brno : 2003, s. 148.

⁹ JIRÁK, J. *10 let v českých médiích*. Praha : 2005, s. 82.

¹⁰ JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. Brno : 2003, s. 151.

2 Historie česky psaných časopisů pro děti

Časopisy pro děti u nás měly v dřívější době převážně funkci zábavné literatury, nebyl jim dáván příliš velký význam, často byly pouze součástí literatury pro dospělé a nevycházely jako samostatná periodika. Dětské materiály byly součástí *Hlasatele českého*, *Rozmanitostí* a dalších periodik pro dospělé čtenáře. Někdo považuje za první časopis pro dětské čtenáře *Noviny pro děti s obrázky a výklady v šesti řečích*, který vycházel od roku 1808 ve Vídni. Bohužel neměl příliš velký úspěch a šlo spíše o obrázkovou knihu, nikoli o periodikum. Za oficiálně první český časopis pro děti je považován časopis *Včelka*, který byl vydáván pedagogem Janem Sluníčkem. První vydání vyšlo v roce 1850, časopis jako první vykazoval hlavní znaky časopisu: periodicitu (časopis vycházel každý měsíc), pestrý a zábavný obsah, jednotnou grafickou úpravu všech výtisků a nebyl závislý na žádném jiném titulu.¹¹ Časopisy této doby sloužily převážně jako pomůcka pro pedagogy, stejné využití měl i zmíněný časopis *Včelka*, který se stal inspirací pro další pedagogicky zaměřené časopisy (například časopis *Zlaté klasy*, jehož materiály se později staly oficiální součástí školních čítanek).¹² Učitelé s periodiky často pracovali ve svých hodinách, jelikož se v nich nacházely materiály, jejichž zásluhou docházelo ke zpestření výuky, a mohli s dětmi vést debaty na daná témata.

Spolu se školními reformami, vznikem nových předmětů a prozkoumáváním knihoven docházelo ke zvětšování a rozšiřování nabídky dětských časopisů. Periodika ovšem stále nesla pouze funkci pedagogické pomůcky, funkci vzdělávací. Změna nastala v 80. letech 19. století, kdy začalo docházet k ekonomickému, politickému i kulturnímu rozvoji. V této době se vývoj tisku začal vyrovnávat tempu zahraničního rozvoje. Spolu s ním došlo i k přesunu funkce dětských časopisů od pedagogické pomůcky k zábavnímu čtení. Nejvýznamnějším titulem, který se zaměřoval na funkci zábavního čtení, byl časopis *Malý čtenář*,¹³ který se postupem času stal nejrozšířenějším titulem až do 30. let 20. století. Jeho původními autory byli poděbradští učitelé, kteří chtěli dosáhnout vyšší úrovně české četby pro děti. Později časopis převzalo nakladatelství Vilímek, jehož zásluhou se z něj stal nejčtenější časopis té doby.¹⁴ Stalo se tak hlavně z důvodu propracovaných ilustrací, barevných obrázků a rozsáhlé

---

¹¹ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 69n.

¹² Tamtéž, s. 70.

¹³ Tamtéž, s. 82n.

¹⁴ CHALOUPKA, O.; VORÁČEK, J. *Kontury české literatury pro děti a mládež : od začátků 19. století po současnost*. Praha : 1984, s. 75.

propagaci reklamy. Nejdříve šlo pouze o propagaci samotného nakladatelství, ale později sloužil i k propagaci výrobků a služeb určených nejen pro děti, ale i pro dospělé. Jelikož šlo o nejčtenější titul, inspirovala se jím i ostatní nakladatelství, která se čím dál méně zaměřovala na výchovnou funkci a začala se přesměřovávat výhradně na funkci zábavnou. Zmíněná komercializace se v titulech pro děti začala objevovat na začátku 20. století, kdy se hlavní motivací pro nakladatele stal zisk. Pokud chtěla periodika uspět, ustupovala od naučných článků a zapojovala více výrazných ilustrací, poutavých povídek a dobrodružných zápletek za účelem zvýšení zisku.

S příchodem začátku 20. století a první světové války začala periodika klást velký důraz na vlastenectví. Dětské časopisy této doby sloužily hlavně k šíření ideologie a zájmů vydávající organizace. Dítě bylo vnímáno jako budoucnost národa, a proto bylo potřeba ho vychovat k úctě a lásce k vlasti. Z toho důvodu se v časopisech objevoval důraz na národní výchovu. Vlast byla často srovnávána s exotickými zeměmi, které se krásou nemohou vyrovnat našemu rodnému kraji, byly vyzdvihovány úspěchy našich rodných velikánů a opuštění vlasti byl hřích, který se přísně trestal.¹⁵ Během první světové války došlo k zániku většiny časopisů z důvodu potlačování české národní kultury, proto jich v té době vycházelo pouze malé množství. Z nejvýznamnějších tisků nezanikl pouze výše zmíněný *Malý čtenář*. Po vyhlášení samostatného státu v roce 1918 se naopak dětské časopisy začaly bohatě rozvíjet, v poválečné době jich vycházelo kolem šedesáti. Nové časopisy začaly vydávat i církve, například začal vycházet katolicky zaměřený *Dětský svět* vycházející od roku 1918 do roku 1938. Časopisy vydávaly i politické strany, například sociálnědemokraticky zaměřený časopis *Omladina*, který vycházel od roku 1917 do roku 1927.¹⁶ Většina politicky orientovaných periodik se snažila o budování národní ideologie, tiskla oslavné články o prezidentu Masarykovi, propagovala čechoslovakismus. Později měl svůj časopis každý velký spolek či církev, velké spolky jako Sokol či Junák dokonce vydávaly i několik titulů.

Během okupace a 2. světové války bylo opět přerušeno vydávání asi 1900 novin a časopisů, včetně těch pro děti. Opět došlo k potlačování české literatury a kultury. Redukce tisku probíhala postupně, souvisela s vývojem politické situace a zpříšňováním režimu. K prvnímu hromadnému zastavení periodik došlo v roce 1941, další vlna redukce přišla

---

¹⁵ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 87 – 90.

¹⁶ KOVALČÍK, Z.; URBANOVÁ, S. *Minimum z literatury pro děti a mládež : stručný chronologický, tematický a žánrový přehled české literatury pro děti a mládež*. Ostrava : 1996, s. 60.

společně s heydrichiádou v roce 1942.¹⁷ Zachovaných časopisů bylo velmi málo, nejčastěji se věnovaly náboženské tematice. Těchto pár přeživších periodik sloužilo především jako válečná propaganda. Ta se projevovala například otisknutím portrétu Reinharda Heydricha na titulní stranu po jeho smrti 27. května 1942. Dětem v této době časopisy nesloužily jako pedagogická pomůcka, ani jako čtení pro zábavu, ale zobrazovaly politická témata a dění v politickém světě. Po pádu fašismu byly časopisy opět nuceny přizpůsobit se aktuálním událostem, tentokrát už ovšem v pozitivním slova smyslu. Proto se v nich objevovaly oslavy vítězství, vyzdvihování významných postav první republiky, budování nového společenského řádu a očištění naší vlasti od německých vlivů.¹⁸ V této době docházelo k obnově pozastavených časopisů (například několikrát zmiňovaného časopisu *Malý čtenář*) a ke vzniku několika nových periodik.¹⁹ Mezi těmi je důležité zmínit velmi úspěšný a oblíbený časopis *Mateřídouška*, který si nejmenší čtenáři mohou zakoupit i dnes. *Mateřídouška* vycházející od roku 1945 původně chtěla dětské časopisy formovat jako plnohodnotné čtení, které se vyrovná časopisům pro dospělé čtenáře. Ovšem po změně režimu v únoru roku 1948 začala svůj obsah přizpůsobovat politické situaci a tisknout převážně propagandistický materiál.

Až do poválečné doby nebylo časté, aby autoři brali dětskou literaturu jako plnohodnotnou. Dětské hrdinové se v hlavních rolích vyskytovali málokdy, často hráli vedlejší nedůležité role. Nebral se ohled na jejich názory, protože nebyly důležité, jelikož děti nejsou schopny pochopit svět dospělých. Jediným cílem dětských hrdinů bylo dospět, začít chápat svět dospělých a zapojit se do něj. To se po 2. světové válce mění. Časopisy inspirované Jaroslavem Foglarem (*Mladý hlasatel*, *Vpřed*) začaly dětský svět zobrazovat jako nejdůležitější období života. Foglar popsal dětský svět jako dospělými nepochopený, nikoli jednodušší. Chtěl dětským čtenářům ukázat nezávislost na dospělém světě a dodat jim sebevědomí, obsazovat je do hlavních rolí, ve kterých naopak dospělé hrdiny nevidí rád. Zobrazuje je jako vetřelce, kteří svým sobectvím akorát nadělají škody. Jeho zásluhou můžeme v časopisech tohoto období pozorovat změnu v oslovování dětských čtenářů, komunikaci s nimi a respektování jejich potřeb.²⁰ Děti jsou hravé, touží po dobrodružství a

---

¹⁷ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850-1989)*. Praha : 2014, s. 124 – 127.

¹⁸ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 127 – 136.

¹⁹ KOVALČÍK, Z.; URBANOVÁ, S. *Minimum z literatury pro děti a mládež : stručný chronologický, tematický a žánrový přehled české literatury pro děti a mládež*. Ostrava : 1996, s. 60.

²⁰ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 127 – 136.

mají bujnou fantazii, to vše je potřeba respektovat a přizpůsobit tomu i literaturu určenou pro nejmladší čtenáře.

Od roku 1949 byla opět zavedena cenzura, omezovalo se vydávání periodik, která se opětovně stala především nositeli propagace vládnoucí ideologie, a jejich ostatní funkce byly potlačeny. Časopisy se věnovaly převážně aktuální politické situaci, inspirovaly čtenáře k zapojení se do kolektivních pracovních a dobrovolných akcí. Vzhledem k potlačení a pozastavení mnoha titulů v této době chybělo velké množství dětských časopisů všech věkových skupin. Probíhala zde sice tendence o naplnění čtenářské potřeby pro děti, která ovšem nebyla velmi úspěšná. Většinou periodik se nepodařilo uspokojit čtenářské potřeby, časopisy nebyly kvalitní, byly zpracovány narychlo a neprofesionálně, proto se na trhu delší dobu neudržely. Jednalo se například o časopis *Mladý máj* nebo časopis *Cesta*.

Od 50. let se v periodikách začínala objevovat vědecko-fantastická literatura, časopisy využívaly zájmu čtenářů o prozkoumávání vesmíru a pronikaly do nich i další nové technologie. Nově jsme se mohli setkat i s poradnou zaměřenou na citové problémy, rozhovory s domácími i zahraničními celebritami. Úplnou novinkou byla „děčka“ v časopisu *ABC mladých techniků a přírodovědců*, která čtenářům sloužila jako návod k ručním pracím. Obraz dětství se v této době opět přibližuje dospělosti, dětští hrdinové plní závazky, podepisují revoluce, mají vlastní sjezdy a jejich hlavním zájmem je budování socialistické společnosti. Prohlubuje se citová stránka dětství, dětská láska, častěji se objevuje tematika milostných vztahů a navazování prvních vzájemných kontaktů.²¹

V 60. letech opět docházelo k oprostění od politických témat, což se následně opět změnilo spolu s režimem a nástupem normalizace v roce 1968. Od tohoto roku se zvyšoval dozor nad tiskem a zpřísněovala se cenzura. Poslední změna nastala po pádu totalitního režimu v roce 1989, kdy se opět rozmohl rozvoj literatury, do země se vraceli umělci z exilu.

2.2 Současné dětské časopisy

Počátkem 90. let 20. století na náš knižní trh vstupovalo mnoho zahraničních publikací. Některé z nich byly narychlo přeložené, proto se v nich vyskytovaly chyby a obsahové nepřesnosti.²² Vzhledem k rostoucí nabídce periodik rostla i konkurence a

---

²¹ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 162 – 171.

²² ŠUBRTOVÁ, Milena. *Dětská literatura po roce 1945 : próza*. Brno : 1995, s. 15.

v důsledku porevoluční inflace rostla také cena časopisů. Pro nakladatelství časopisů bylo složité zorientovat se v nových podmínkách, které byly nastolovány zahraničními tituly. Nejlépe situaci zvládly časopisy pro mladší děti, například časopis *Sluníčko* vycházející od roku 1967 a *Mateřídouška*, která začala vycházet již v roce 1945. Dodnes jsou velmi kvalitní, oblíbené a jsou považovány za vrcholy časopisecké tvorby. Toto těžké období přežily i technicky a přírodovědně zaměřené časopisy *ABC mladých techniků* (dnes *ABC, časopis generace 21. století*) a *Věda a technika mládeži* (dnes *Věda, technika a my*).²³ Oba zmíněné časopisy obsahují mnoho nových formátů, podporují dětskou kreativitu (vystřihovánky, skládání různých modelů, sbírání kartiček), připravují pro čtenáře nejrůznější akce, soutěže, čtenářské kluby a mnoho dalšího.

V současné době si můžeme vybírat z velké škály časopisů pro děti, které jsou rozdělené podle věku, pohlaví, zájmů, žánrů a mnoho dalších kritérií. Většinou se vznik nových časopisů váže k oblíbeným filmům (časopis *Velkolepý Spider-man*), seriálům (časopis *Barbie*), hračkám (časopis *Bakugan*), koníčkům (časopis *Příloha Jezdectví*), atd.

Dle Bednaříka, Jiráka a Köpplové: „Je největší změnou rozvoj digitalizovaného spojení. Média v internetovém prostředí začala postupně doplňovat a někdy i nahrazovat tisk a rozhlasové a televizní vysílání a oslabovat hudební průmysl.“²⁴ Rozmach internetových médií umožňuje nakladatelstvím vydávat periodika nejen v papírové podobě, ale i online. Tyto online verze jsou umístěny přímo na webu daného časopisu, který slouží k mnoha dalším aktivitám. Vydavatelství na internetové webové stránky umísťují různé soutěže, zakládají fan kluby, vyhláší výsledky různých soutěží, zveřejňují dopisy a výtvary svých čtenářů. Tyto výtvary zveřejňují i v samotném časopisu, čímž přispívají k rozvoji jejich kreativity a čtenáři se tím podílejí na tvorbě obsahu časopisu. Dále vydavatelství na webu vedou diskuze se čtenáři, ale dávají prostor i čtenářům, aby si názory vyměňovali mezi sebou.

---

²³ ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : 2014, s. 172.

²⁴ BEDNAŘÍK, P.; JIRÁK, J. a KÖPPOVÁ, B. *Dějiny českých médií : od počátku do současnosti*. Praha : 2011, s. 360n.

3 Metodologie

Podstatou práce je analýza a následná komparace časopisů pro děti předškolního věku se vzdělávací funkcí. Jedná se o pravidelné měsíčníky zaměřené na děti v předškolním věku od 2 do 6 let, které podporují vzdělávací funkci čtenářů. Těmto kritériím vyhovují vybrané časopisy *Dráček*, *Méd'a Pusík*, *Sluníčko* a *Šikulka*. Pro komparaci jsou dále vybrány čtyři výtisky od každého časopisu, konkrétně říjnový, prosincový, lednový a dubnový. Výtisky jsou vybrány s ohledem na probíhající svátky v daných měsících. Nakladatelství mohou tematiku probíhajících svátků použít k rozvoji časového vnímání (Halloween, Vánoce, advent, Nový rok a Velikonoce), které je v praktické části analyzováno. Pokud není název časopisu v nadpisu, je odlišen kurzivou.

Nejprve jsme zvolili čtyři kritéria, která budou vysvětlena níže. Jedná se o obsah časopisu (motorika a grafomotorika; zrakové vnímání, sluchové vnímání, vnímání času, základní matematické předpoklady a řeč), navázání kontaktu, četnost zdobnělin a četnost reklamy. Obsah časopisu je určován procentuálně v poměru počtu stran zaměřujících se na rozvoj dané oblasti ku celkovému počtu stran. Navázání kontaktu je popsáno slovně či vyjádřeno počtem výskytů. Z důvodu větší přehlednosti a rychlejší orientace je četnost zdobnělin rozdělena do dvou tabulek. První tabulka obsahuje souhrn všech zdobnělin, které se ve výtiscích vyskytují, druhá tabulka obsahuje pouze nejčetnější zdobněliny. Mezi nejčetnější zdobněliny patří takové, které mají celkovou četnost vyšší než pět výskytů. Tato hodnota je zvolena z důvodu komparace celkem čtyř výtisků časopisu. Mezi zdobněliny nejsou započítána jména či přezdívky postavíček a zvířátek. Zdobněliny jsou v textu odlišeny kurzivou. Četnost reklamy je opět vyjádřena procentuálně. Zaměřujeme se na celkovou četnost reklamy, četnost propagace zaměřené na rozvoj vzdělávání a dovedností a četnost reklamy propagující nezdravé pokrmy či nápoje. Nezdravý pokrm či nápoj je definován dle obsaženého cukru, takový nápoj obsahuje více než 5 gramů cukru na 100 mililitrů, nebo 100 gramů. Dle těchto kritérií analyzujeme všechny výtisky časopisů. Analýzou jsme získali data, která bylo možno porovnat. Přestoupili jsme tedy ke komparaci jednotlivých časopisů, u kterých jsme porovnávali rozdílnosti či podobnosti časopisů. Dále přejdeme k vymezení jednotlivých kritérií:

3.1 Obsah časopisu

Časopisy vybrané k účelům této bakalářské práce jsou vázány na školní či předškolní osnovy, rozvíjí dovednosti a vědomosti, které jsou vyžadované v mateřské škole, nebo je děti mohou využít při nástupu na první stupeň základní školy. Každý časopis se skládá z konkrétních úkolů, které by měly ovlivňovat postoje čtenářů a podporovat jejich rozvoj. Toto kritérium se zaměřuje na komparaci a rozbor obsahu jednotlivých časopisů. Nejdříve si musíme vymezit rozdělení oblastí, na jejichž rozvoj se úkoly v časopisech mohou zaměřovat. Bednářová a Šmardová tyto oblasti dělí na: „Motoriku a grafomotoriku, zrakové vnímání a paměť, sluchové vnímání a paměť, vnímání prostoru, vnímání času, základní matematické představy, řeč a myšlení, sociální dovednosti, sebeobsluha a samostatnost a hru.“²⁵ Následně si tyto oblasti blíže specifikujeme.

Motorika a grafomotorika

Úroveň motoriky a grafomotoriky je jedním z velmi důležitých kritérií při posuzování, jestli je dítě dostatečně připraveno na začátek školní docházky. Kresba obrázku poskytuje dostatek informací o celkové vývojové úrovni dítěte, o úrovni jemné motoriky, grafomotoriky, vizuomotoriky zrakového a prostorového vnímání a emocionalitě dítěte. Kresba je zároveň komunikačním prostředkem a pro některé lidi může působit relaxačně, ale také hraje důležitou roli právě při rozvoji grafomotoriky.²⁶ Grafomotorika může významně ovlivňovat psaní, jeho úhlednost, čitelnost a chybovost. Jedinec, který má problémy s grafomotorikou, může mít méně upravený písemný projev, může psát pomaleji než ostatní, nedokončuje věty, a jelikož je pro něj samotné psaní textu náročné, nezbývá mu dostatek pozornosti pro kontrolu gramatických chyb, proto jeho texty mohou obsahovat větší počet chyb. Grafomotoriku je potřeba rozvíjet postupně. Nejdříve by se dítě mělo zaměřit na kreslení jednoduchých rovných čar nebo kruhů, pokud to zvládá, může se přesunout ke složitějším trojúhelníkům, vlnovkám a následně ke smyčkám a obloukům. Grafomotorika

---

²⁵ BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno : 2004, s. 2.

²⁶ BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ V. *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Brno : 2010, s. 13.

zahrnuje nejen psaní a kresbu, ale i výtvarné a pracovní činnosti, například stříhání, modelování, lepení, konstruování výrobků z různých materiálů.²⁷

Pro bezproblémové zvládnutí psaní i kreslení je základem dobrá úroveň hrubé a jemné motoriky. Motorika ovlivňuje pohybovou zdatnost dítěte, vnímání prostoru a zrakové vnímání. Motoriku rozdělujeme na hrubou a jemnou. Hrubou motoriku můžeme pozorovat při běžných aktivitách, při skákání, podlézání, přelézání, atd. Pokud dítě v tomto směru zaostává, je vhodné mu zajistit dostatek pohybu, rytmických cvičení a her s ostatními dětmi. Druhým typem motoriky je motorika jemná, která je důležitá při manipulaci s předměty, kreslení a psaní.²⁸ Rozvíjet ji můžeme rukodělnými činnostmi, společenskými hrami, stavebnicemi, ale i každodenními činnostmi, jako například zamykáním, šroubováním lahví, navlékáním ponožek, oblékáním plyšáků.

Zrakové vnímání

Od narození se u nás vyvíjí zaměřování pozornosti na určitý předmět a vyčlenění všech ostatních, rušivých objektů. Dítě zaměřuje pozornost na hračky, obrázky a předměty, které ho zaujmou. Neplatí ovšem, že čím více hraček dítěti dáme, tím lépe. Ve chvíli, kdy na dítě působí nepřiměřeně velká míra podnětů, přehlcuje se. Vnímání souvisí se zrakovou analýzou a syntézou, která se v předškolním věku významně rozvíjí. Dítě se přestává zaměřovat primárně na celek a nejprve vnímá jednotlivé části. Analýzu a syntézu může dítě procvičovat pomocí stavebnic, skládanek, vyhledáváním obrázku, skládáním puzzle.²⁹

Zrakem přijímáme mnoho informací z našeho okolí, jedná se o významný komunikační prostředek, jelikož jeho zásluhou můžeme číst neverbální způsob komunikace ostatních, která je často důležitější než ta verbální, pozorujeme tváře lidí, odvozujeme jejich náladu a vstřícnost ke komunikaci s námi. Dobré zrakové vnímání je také předpokladem ke zvládnutí čtení, psaní a následného osvojení dalšího učiva. Zraková paměť ovlivňuje učení, zapamatovávání symbolů a následné vybavování si těchto symbolů i předmětů. Zraková paměť je nejčastěji rozvíjena hrou pexeso.

---

²⁷ BEDNÁŘOVÁ, J. a kolektiv. *Školní zralost a její diagnostika*. Praha : 2017, s. 18.

²⁸ BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ V. *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Brno : 2010, s. 13n.

²⁹ BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno : 2004, s. 14n.

Dovednosti čtení a psaní může ovlivnit také vnímání barev. Dítě od tří let by mělo postupně zvládnout rozlišit a pojmenovávat jednotlivé barvy a jejich odstíny. K procvičování mohou posloužit různé předměty, u kterých bude dítě určovat jejich barvu, na pokyn požadovanou barvu ukáže, dokáže ji pojmenovat, přiřadí k ní i její odstín nebo ho pojmenuje.³⁰

Sluchové vnímání

Sluch je jedním z prostředků komunikace, který ovlivňuje rozvoj řeči i myšlení. Pokud dítě nemá nějakou sluchovou vadu, mělo by v předškolním věku dokázat naslouchat pohádce či vyprávění. To je důležité, protože spolu s nástupem do školy je nutné, aby dítě bylo schopno vyslechnout učitelův výklad a porozumět mu. V tomto věku se zdokonaluje schopnost rozpoznávání zvuků, rozlišení figury a pozadí, což znamená, že vybrané zvuky z okolí vnímá dítě přednostně a ty nepodstatné vytěsňuje. Například při rozhovoru se zaměřuje na hlas druhé osoby a nevnímá hluk z ulice. Postupně se rozvíjí sluchová syntéza, při které je potřeba z hlásek složit slabiky a ze slabik slova. Dále sluchová analýza, při které dochází k rozlišení jednotlivých slov, slabik a hlásek, ze kterých se slovo skládá. Pokud dítě nezvládá skládat písmena do slabik, čtení je pro něj velmi namáhavé. Pro správnou výslovnost musí také dítě rozlišovat jednotlivé hlásky: měkké a tvrdé souhlásky, sykavky, znělé a neznělé souhlásky, krátké a dlouhé souhlásky. S rozlišováním krátkých a dlouhých samohlásek se pojí vnímání rytmu, které je rozvíjeno například hudební výchovou.³¹ Ve školním prostředí je většina informací žákům předána v mluvené podobě, proto je potřeba, aby dítě informaci zvládlo zachytit, zpracovat a zapamatovat si je.

Vnímání času

Děti žijí hlavně přítomností a málokdy přemýšlejí o budoucnosti, o následcích nebo nadcházejících povinnostech. Například pokud ho nějaká aktivita baví, nepřerušuje ji jen proto,

---

³⁰ BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno : 2004, s. 16.

³¹ Tamtéž, s. 40n.

aby se šel věnovat něčemu jinému. Také jsou z tohoto důvodu neefektivní odměny v budoucnosti, protože pro děti je tato realizace odměn hůře představitelná a jejich hodnota tím klesá. Totéž platí o trestech.

Dítě předškolního věku vymezuje pět hlavních pravidelně se střídajících událostí, a to den, noc a ráno, poledne a večer. Tyto časové úseky se pravidelně a často střídají, proto je pro dítě jednodušší se v těchto událostech orientovat. Čím je časový úsek delší, tím je pro dítě těžší vytvořit si přehled o délce trvání.³² Tento problém nastává například u ročních období. Když se dítě zeptá, kolik času zbývá do Vánoc, pokud mu odpovíte: „Čtvrt roku.“ nic si pod tím představit nedokáže. Proto se děti častěji ptají, kolikrát se ještě vyspí, než budou Vánoce.

Vnímání času a časové posloupnosti umožňuje systematickou organizaci času a práce, což je ve školním prostředí potřeba ve spojitosti s rozvržením času potřebného pro učení, při stanovení dosahovaných cílů. Procvičování vnímání času můžeme realizovat řazením obrázků a pojmenováváním posloupností děje.³³

Základní matematické představy

Jedním z předpokladů ke zvládnutí matematických úloh je dostatečně rozvinutá jemná i hrubá motorika, zrakové vnímání a prostorová orientace. Je důležité, aby si dítě vytvořilo k matematickým úlohám vztah již v předškolním věku, aby bylo obeznámeno, že existují číselné řady, operace s čísly, aby si osvojilo pojmy více a méně. To vše se řadí mezi předčíselné představy, na kterých se dále budují představy číselné, mezi které patří určování množství, chápání číselných řad a číselných operací.³⁴ Také by dítě v předškolním věku mělo mít představu o geometrických tvarech (kruh, čtverec, trojúhelník).

---

³² BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno : 2004, s. 25.

³³ Tamtéž, s. 25n.

³⁴ Tamtéž, s. 47.

Řeč

V předškolním věku u dítěte převládá komunikační funkce řeči, dítěti řeč umožňuje komunikovat a zapojovat se do procesu socializace. Dochází také k rozvoji kognitivní složky řeči, jelikož se její zásluhou dozvídáme nové informace, poznatky a získáváme nové zkušenosti. Řeč je také využívána k vyjadřování emocí, prožitků a potřeb dítěte. Předškolní věk je také dobou rozšiřování slovní zásoby, dítě by v pěti letech mělo užívat okolo 2000 slov, v 6 letech už 3000 slov.³⁵ Rozšíření slovní zásoby je ovšem velmi individuální, a to nejen v předškolním věku. V tomto věku je důležité pozorovat řečové problémy, které by se případně měly konzultovat s logopedem. Řeč můžeme procvičovat popisováním obrázků, recitováním říkanek, poznáváním nesprávně utvořené věty.

3.2 Kontakt se čtenáři

Pro texty tohoto typu je typické navázání a udržení kontaktu se čtenáři. Jedná se o řečnické otázky, oslovení, přivítání, otázky a kontaktní slovesa. Toto kritérium se bude zabývat komparací oslovení nejmladších čtenářů, bude zkoumat jejich rozdílnost, shodnost a četnost. Oslovení můžeme spolu s pozdravem pokládat jako základní navázání kontaktu se čtenáři. V mluvené řeči je automatické na začátku konverzace použít oslovení či pozdrav, naopak v tištěné podobě se tyto jevy objevují méně často.

Obvykle časopisem čtenáře provázejí zvířátka či postavičky, které čtenářům pomáhají při plnění úkolů. Nejde ovšem o to, aby děti tyto postavičky braly jako svého učitele. Záměrem je, aby je děti braly jako sobě rovné. Průvodci jim pomáhají nejen s vypracováváním úkolů, ale i s orientací v časopisu. Je možné, že se v časopisu žádné oslovení neobjeví a bude obsahovat například pouze pozdrav.

---

³⁵ ŠULOVÁ, L. *Diagnostika školní zralosti*. Praha : 2012, s. 10.

3.3 Četnost zdobnělin

Čtenáři předškolního věku mají velmi omezenou slovní zásobu, proto jsou texty často stručné a jasné. Zdobněliny jsou jim ovšem dobře známy, jelikož je rodiče při komunikaci s nimi často používají. Zdobněliny jsou spojovány s dětmi a mláďaty z důvodu jejich velikosti, jsou také užívány za účelem rýmu, díky němuž jsou básně rytmické a snadněji zapamatovatelné.

Definice deminutiv, zní dle Zdenky Rusínové následovně: „Deminutivum je motivováno slovem nezdobnělým a toto základové slovo považujeme za podmínku existence deminutiva.“³⁶ Jinak řečeno za deminutivum můžeme považovat takové slovo, ke kterému existuje slovo základové. Deminutivum dále obsahuje příznak menšího rozměru nebo příznak citového zabarvení.³⁷ Zdobnělými výrazy nevyjadřujeme pouze citové zabarvení nebo kladný postoj ke skutečnosti, například spojení „chová se jako frajírek“ obsahuje deminutivum „frajírek“, kterým ovšem nevyjadřujeme pozitivní mínění o dané osobě.

Toto kritérium bude sledovat četnost výskytu zdobnělin, které časopisy obsahují. Jednotlivé zdobněliny jsou pro lepší přehlednost vypsány do tabulky společně s jejich četností v jednotlivých výtiscích. Druhá tabulka obsahuje pouze nejčetnější zdobněliny, jejichž četnost přesahuje pět výskytů.

3.4 Zaměření a četnost reklamy

Jedním z cílů prodeje časopisů je zisk. Pokud chtějí dosáhnout vyššího zisku, tak do časopisu zařadí reklamní obsah. Osvaldová a Halada definují reklamu jako: „Jakékoli veřejné oznámení určené k podpoře prodeje, koupě, nájmu výrobku či služby, k propagaci věci nebo myšlenky nebo k vyvolání jiného účinku žádaného zadavatelem reklamy.“³⁸

Děti v předškolním věku ještě často nedokáží rozlišit, co je reálné a co ne. Rozhodují se hlavně v jejich prospěch a požadují vše, co se jim líbí. Reklama je ještě více utvrzuje v tom, že danou věc potřebují. Toho jsou si autoři reklam vědomi a je jim známo, že děti

---

³⁶ RUSÍNOVÁ, Z. *Tvoření slov v současné češtině*. Brno : 1993, s. 20.

³⁷ HUBÁČEK, J. a kolektiv. *Čeština pro učitele*. 2010, s. 375.

³⁸ OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Kontury praktické žurnalistiky*. Praha : 1999, s. 153.

jsou snadno manipulovatelné a věří všemu, co vidí. Reklama se nás snaží zaujmout, dostat se do našeho podvědomí, působí na naše smysly a emoce. Řešením není odstřížení dětí od reklam, ale vedení dětí k tomu, aby pochopily, že ne všechno, co reklamy obsahují, je důvěryhodné.

Toto kritérium se tedy bude věnovat zaměření a četnosti reklamy v časopisu. Četnost reklamy bude vyjadřována procentuálně. Dále bude reklama zkoumána z hlediska zaměření. Analyzovány budou dva druhy reklamy, prvním bude její nevhodné zaměření, které bude obsahovat propagaci nezdravých nápojů a jídel. Nezdravá jídla a nápoje budou posuzovány dle obsahu cukru. Pokud pokrm či nápoj obsahuje více než 5 gramů cukru na 100 mililitrů, nebo 100 gramů, bude posuzován jako nezdravý. Druhým zkoumaným zaměřením bude naopak vhodná reklama, která bude propagovat produkty, které jsou zaměřeny na rozvoj vzdělávání a dovedností čtenářů. Předpokladem je, že se v časopisech bude objevovat spíše reklama zaměřující se na rozvoj a vzdělávání dítěte. Reklama propagující nezdravé produkty by se v časopisech měla vyskytovat minimálně, nebo vůbec.

4 Analýza časopisů

Tato kapitola se věnuje charakteristice a představení jednotlivých časopisů. Následuje analýza jednotlivých výtisků časopisů, určených pro děti předškolního věku, dle kritérií, která jsou vymezena výše. Analýza je provedena u čtyř výtisků každého časopisu (výtisk říjnový, prosincový, lednový a dubnový).

4.1 Časopis Dráček

Dráček je hravý časopis pro děti od 3 do 7 let. Medvídek a jeho zvířecí kamarádi provázejí děti časopisem, který je plný her a zábavných úkolů, komiksů, pohádek, vystřihovánek, písniček, omalovánek a kvízů. Podněcuje dětskou zvědavost, představivost a také rozvíjí jejich znalosti a dovednosti. *Dráček* podporuje analytické myšlení, rozvoj fantazie a logické uvažování našich nejmenších. Na vzniku časopisu se podílí rovněž dětská psychologička, logopedka a učitelka mateřské školy i alternativní ZŠ. Učitelé ho často využívají jako učební pomůcku a inspiraci pro tvoření s dětmi. Jedná se o měsíčník vycházející 11krát za rok. Cena je 39,- Kč. Časopis *Dráček* vydává nakladatelství Extra Publishing, s. r. o. od roku 2013.³⁹

4.1.1 Obsah časopisu

Tato kapitola se věnuje výčtu procentuálních hodnot výskytu jednotlivých rozvíjených oblastí vymezených výše. Hodnoty jsou vždy vyjádřeny v procentech, počtem stran obsahujících rozvoj dané vývojové oblasti ku celkovému počtu stran. Procentuální výčet provedeme u říjnového, prosincového, lednového a dubnového výtisku.

---

³⁹ *Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let* [online]. 2006. [cit. 14.11.2021]. Dostupné z : <https://www.epublishing.cz/dracek>.

Říjnový výtisk

Říjnový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj jemné motoriky, naopak rozvoji hrubé motoriky se nevěnuje vůbec. Výtisk se zaměřuje na podzimní a halloweenskou tematiku, čímž rozvíjí vnímání posloupnosti ročních období u čtenářů.

- Jemná motorika je v tomto výtisku rozvíjena na 10 stranách časopisu (25 %) vystřihováním domina, slepováním rakety, propichováním teček jehlou a vyráběním rakety z papíru.
- Výtisk neobsahuje žádnou úlohu rozvíjející hrubou motoriku.
- Grafomotorika je rozvíjena úlohami na 6 stranách časopisu (15 %) vybarvováním obrázků, doplněním konverzace, obtahováním čar, dokreslením obrázku dle stínu a zapsáním správné odpovědi.
- Zrakové vnímání je v tomto výtisku rozvíjeno na 9 stranách časopisu (22,5 %) luštěním osmisměrky, doplňováním chybějících částí do obrázku, hledáním rozdílů, luštěním slovních přesmyček, rozpoznáváním obrysů obrázku, čtením obrázkového příběhu a procházením bludiště.
- Sluchové vnímání je rozvíjeno jednou stranou časopisu (2,5 %), a to přiřazováním ozvěn ke slovům.
- Vnímání času je rozvíjeno na 7 stranách časopisu (17,5 %) podzimní tematikou, jako je například Halloween.
- Jedna strana časopisu (2,5 %) se věnuje rozvoji matematických předpokladů. Cílem je spojit číslici se správným počtem obrázků.
- Rozvoji řeči se věnuje jedna strana časopisu (2,5 %) přiřazováním ozvěn ke slovům.

Prosincový výtisk

Prosincový výtisk obsahuje velké množství úloh s vánoční tematikou, konkrétně 50 % úloh se zaměřuje na rozvoj vnímání času čtenářů. Výtisk se nevěnuje rozvoji hrubé motoriky.

- Rozvoji jemné motoriky se věnuje 10 stran časopisu (25 %), tuto oblast čtenář rozvíjí vystřihováním čerta, vánočních ozdob, skládáním vánoční hvězdy, vystřihováním dopisu pro Ježíška, vytvářením vánočního stromečku a lepením obrázků do kalendáře.
- Výtisk neobsahuje žádnou úlohu rozvíjející hrubou motoriku.
- Grafomotorika je rozvíjena na 10 stranách časopisu (25 %) vybarvováním obrázků, psaním dopisu, vyplňováním tajenky, dokončením básničky a dokreslením částí obrázku.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 7 stranách časopisu (17,5 %) spojováním stínu s předmětem, luštěním přesmyčky, čtením obrázkové pohádky, doplňováním chybějících dílků do obrázku a hledáním rozdílů.
- Sluchové vnímání je rozvíjeno na 1 straně (2,5 %) zpíváním koledy.
- Rozvoji vnímání času se věnuje 22 stran časopisu (50 %), jelikož obsahuje vánoční tematiku.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 1 straně (2,5 %) doplněním opakující se řady.
- Řeč je rozvíjena na třech stranách časopisu (7,5 %) zpíváním koledy, převyprávěním příběhu a přiřazením rýmů ke slovům.

Lednový výtisk

Lednový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj zrakového vnímání, ovšem rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se nevěnuje vůbec.

- Rozvoji jemné motoriky se věnuje 9 stran časopisu (22,5 %), úlohy rozvíjející tuto oblast se zaměřují na vystřihování a skládání žraloka, ledňáčka a pexesa, vyrábění jeskyně z alobalu a otiskování barvy prstem.
- Výtisk neobsahuje žádnou úlohu rozvíjející hrubou motoriku.
- Grafomotorika je rozvíjena na 8 stranách časopisu (20 %) psaním odpovědí, procvičováním psaní písmen D, O a C, obtahováním linií, vybarvováním obrázku a přeškrťováním písmen a obrázků.

- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 12 stranách (30 %) hledáním rozdílů, čtením obrázkové pohádky, hledáním dvou stejných obrázků, řešením přesmyček, přiřazováním stínů k obrázkům a řešením osmisměrky.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je rozvíjeno na 4 stranách (10 %) článkem o fázích měsíce, posloupnosti měsíců a zimních radovánkách.
- Rozvoji matematických předpokladů se věnuje 1 strana (2,5 %), jejímž cílem je spočítat všechny žraloky a zapsat jejich počet.
- Rozvoji řeči se věnují 2 strany časopisu (5 %), které obsahují úkoly jako recitování básničky a procvičování výslovnosti písmene L.

Dubnový výtisk

Dubnový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj grafomotoriky, ovšem rozvoji sluchového vnímání se nevěnuje vůbec.

- Úkoly věnující se rozvoji jemné motoriky zabírají 13 stran (32,5 %) tohoto výtisku. V úlohách rozvíjející tuto oblast má čtenář za úkol vystříhovat různé tvary, květiny, broučky, velikonoční kuřátko a kohouta. Dále je úkolem lepení květin ke stonkům, peříček do ptačího hnízda a broučků do jejich příbytku.
- Výtisk obsahuje jednu stranu (2,5 %) časopisu zaměřující se na rozvoj hrubé motoriky, konkrétně rozcvičení celého těla. Spolu s tím je zmíněna důležitost rozcvičky před sportovní aktivitou, aby se nám nic nestalo.
- Velké množství úloh se zaměřuje na rozvoj grafomotoriky, celkem 14 stran z celého časopisu (35 %). Některé úlohy vyžadují pouze jednoslovnou odpověď, jiné dokreslení a vybarvení připravených tvarů, obtahování písmen, kreslení obrázků a doplňování tajeňky.
- Zrakové vnímání je v tomto výtisku rozvíjeno na 9 stranách časopisu (22,5 %), nejčastěji se jedná o čtení obrázkových příběhů, doplňování vyjmutých částí obrázku zpět na své místo, doplnění chybějícího obrázku do opakující se řady obrázků, hledání rozdílů a spojování obrázků.

- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- K rozvoji vnímání času dochází v tomto výtisku tematikou svátků probíhajících v měsíci duben. Časopis se věnuje tematice aprílu a aprílových žertů, Velikonoc a pálení čarodějnic. Tato tematika se nachází na 9 stranách (22,5 %) časopisu.
- Rozvoji matematických předpokladů se věnují 2 úlohy (5 %) časopisu. Jedná se o počítání obrázků, konkrétně hraček, a kreslení jednoduchých geometrických tvarů, které dohromady dají obrys králíčka.
- Rozvoji řeči se věnuje jedna strana (2,5 %) časopisu. Jedná se o procvičování zdobnělin (jejichž četnosti se věnuje kapitola níže). Čtenáři mají za úkol zdobněliny předčítat a dále sami zdobněliny tvoří od jejich základových slov.

Průměrný procentuální výskyt úloh zaměřujících se na rozvoj jednotlivých oblastí ve zkoumaných výtiscích časopisu *Dráček*:

- jemná motorika 26,25 %
- hrubá motoriky 0,63 %
- grafomotorika 23,75 %
- zrakové vnímání 23,13 %
- sluchové vnímání 1,25 %
- vnímání času 25 %
- matematické předpoklady 3,13 %
- rozvoj řeči 4,38 %

4.1.2 Kontakt se čtenáři

Tato kapitola se zaměřuje na popis navázání a udržení kontaktu se čtenářem v říjnovém, prosincovém, lednovém a dubnovém výtisku.

Na začátku každého výtisku čtenář nalezneme dráčka, který ho pomocí básničky seznámí s tematikou aktuálního výtisku. Básnička je veršovaná a místo některých slov se nacházejí obrázky. Četnost kontaktních sloves se v každém výtisku poměrně liší. Je to dáno převážně úlohami rozvíjející jemnou motoriku, které obsahují největší četnost těchto sloves. Nejmenší počet kontaktních sloves obsahuje lednový výtisk, ve kterém je nejmenší

pozornost věnována rozvoji jemné motoriky. Říjnový výtisk obsahuje 58 kontaktních sloves, prosincový 65, lednový 45 a dubnový 67. Průměrná četnost je 59 kontaktních sloves na jeden výtisk. Četnost otázek je v jednotlivých výtiscích také velmi různorodá. Říjnový výtisk obsahuje 16 otázek, prosincový 7, lednový 9, dubnový 13. V průměru se jedná o 11 otázek na jeden výtisk.

4.1.3 Četnost zdobnělin

V tabulce 1 registrujeme jednotlivé zdobněliny spolu s jejich četností ve zkoumaných výtiscích časopisu *Dráček*. Tabulka 2 obsahuje pouze zdobněliny, které mají celkovou četnost ve všech výtiscích vyšší než 5 výskytů, tudíž zdobněliny s nejvyšší četností.

Nejvyšší četnost obsahuje zdobnělina *obrázek* (vyskytuje se 12x), zároveň se jedná o jedinou zdobnělinu, která se vyskytuje ve všech výtiscích. Zdobněliny mají velmi malou četnost, což značí o tom, že časopis *Dráček* obsahuje málo textu, tím i méně zdobnělin. Průměrná četnost zdobnělin je 48 na jeden výtisk. Časopis také obsahuje cvičení zaměřené na znalost a tvorbu zdobnělin, tímto cvičením je zvýšena četnost výskytu.

Tabulka 1: Četnost zdobnělin časopisu *Dráček*

říjnový výtisk	prosincový výtisk	lednový výtisk	dubnový výtisk	četnost celkem
-	andílek	-	-	1x
-	babička	-	-	1x
bačkůrky	-	-	-	1x
batůžek	-	-	-	1x
básnička	básnička 2x	-	básnička 2x	5x
botky	-	-	-	1x
-	-	-	bratříček	1x
-	-	-	broučínek	1x
-	čertík	-	-	1x
-	dáreček	-	-	1x

-	dědeček	-	-	1x
-	děťátko 2x	-	děťátko	3x
dílek 3x	dílek	-	-	4x
-	-	-	dokolečka	1x
domeček	-	-	-	1x
-	-	-	dráček 3x	3x
-	-	-	drobounký	1x
-	-	-	hnízdečko	1x
-	-	holčička 5x	-	5x
-	-	houbička 2x	-	2x
hromádka 2x	-	-	-	2x
-	-	-	hřebínek 2x	2x
-	hvězdička 2x	-	-	2x
-	ikonka	-	-	1x
jablíčko	jablíčko 3x	-	-	4x
-	-	kamínek	-	1x
-	kapřík	--	-	1x
klubičko	-	--	-	1x
-	knížečka 2x	-	-	2x
kolečko	-	-	-	1x
-	-	korálek 8x	-	8x
-	kožíšek	kožíšek 4x	-	5x
-	-	králíček 4x	králíček	5x
-	-	křídýlko	křídýlko	2x
-	kulička	-	-	1x
-	-	-	kuřátko	1x
-	-	-	květinka	1x
-	-	-	lehoučký	1x
-	lodička	-	-	1x
-	-	-	malinkatý	1x
malinká	malinká	-	-	2x

-	-	-	maminka 4x	4x
-	-	-	mazlíček	1x
-	místečko	-	-	1x
-	-	mlýnek	-	1x
-	-	-	mrkvička	1x
nožička	-	-	nožička	2x
obrázek 2x	obrázek 5x	obrázek 2x	obrázek 5x	12x
obrovitánský	-	-	-	1x
-	oříšek 4x	-	-	4x
-	-	ovečka 3x	-	3x
-	-	-	pacička	1x
-	-	papírek		1x
-	-	-	pařátek	1x
-	-	pelíšek 2x	-	2x
penízek	-	-	-	1x
-	-	perlička	-	1x
-	perníček	-	-	1x
-	-	-	peříčko	1x
písmenko	-	písmenko 2x	písmenko 3x	6x
-	-	-	pokojíček 3x	3x
-	-	prstík	prstík	2x
-	-	-	ptáčátko 4x	4x
ptáček	ptáček	-	ptáček 4x	6x
-	-	rostlinka	-	1x
-	-	ručička	-	1x
-	-	řádek	-	1x
sandálek	-	-	-	1x
semínko 2x	-	-	-	2x
skřítek 2x	-	skřítek 4x	-	6x
-	-	-	slepička	1x
-	-	sluníčko 2x	sluníčko	3x

-	stromeček 5x	-	-	5x
světýlko	světýlko 2x	-	-	3x
-	svícička	-	-	1x
svíčka	-	-	-	1x
-	-	-	travička	1x
-	tyčinka 2x	-	-	2x
-	-	-	vajíčko 10x	10x
věneček	-	-	-	1x
-	-	větrík	větrík	2x
vousky 2x	-	-	-	2x
zadeček	-	-	-	1x
-	-	-	zobáček 2x	2x
-	zvírátko	-	-	1x
32 zdobnělin	46 zdobnělin	48 zdobnělin	65 zdobnělin	191 zdobnělin

Tabulka 2: Zdobněliny časopisu Dráček s největší četností

zdobnělina	celková četnost
obrázek	12x
vajíčko	10x
korálek	8x
ptáček	6x
písmenko	6x
skřítek	6x

4.1.4 Zaměření a četnost reklamy

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení četnosti propagačních materiálů. Četnost je vymezena v procentech, vždy v poměru počtu stran obsahujících propagaci ku celkovému počtu stran.

Říjnový výtisk

Četnost reklamy v poměru k celkovému počtu stran činí 5 stran ku 40 stranám, v přepočtu se jedná o 12,5 %. Tento výtisk časopisu *Dráček* neobsahuje žádnou propagaci nezdravých pokrmů a sladkých nápojů. Půlka strany obsahuje propagaci naučného hraní pro mladé zvědavce od firmy Pexi. Jedná se o sérii 12 her pro malé děti, při kterých získávají užitečné znalosti a dovednosti. Další strana obsahuje propagaci lepidla Herkules, které podporuje rozvoj jemné motoriky. Celkově se jedná o 1,5 strany (3,75 %) propagující předměty podporující rozvoj čtenáře.

Prosincový výtisk

Četnost reklamy je 5 stran, v přepočtu se jedná o 12,5 %. Tento výtisk časopisu *Dráček* neobsahuje žádnou propagaci nezdravých pokrmů a sladkých nápojů. Půlka strany (1,25 %) obsahuje propagaci naučného hraní pro mladé zvědavce od firmy Pexi. Jedná se o sérii 12 her pro malé děti, při kterých získávají užitečné znalosti a dovednosti.

Lednový výtisk

Četnost reklamy v tomto výtisku činí 3 strany, v přepočtu (6,8 %). Tento výtisk neobsahuje žádnou propagaci nezdravých nápojů a pokrmů. Jedna strana (2,27) obsahuje propagaci lepidel Herkules a firmy Pexi, stejně jako v říjnovém výtisku časopisu *Dráček*.

Dubnový výtisk

Celková četnost reklamy je 5 ku 40 stranám (12,5 %). Tento výtisk časopisu *Dráček* neobsahuje žádnou propagaci nezdravých pokrmů a sladkých nápojů. Reklama zaměřující se na rozvoj vzdělávání a dovedností čtenáře je zobrazena na polovině jedné strany (1,25 %). Obsahuje propagaci webové stránky podporující dětskou zručnost a fantazii, například se jedná o modelínu a jiné kreativní hračky. Tyto produkty přispívají k rozvoji jemné motoriky.

Téměř všechny zkoumané výtisky časopisu *Dráček* obsahují četnost reklamy 12,5 %, kromě lednového výtisku, který celkovou průměrnou četnost reklamy snižuje na 11 %. Žádný ze zkoumaných výtisků neobsahuje propagaci nezdravých nápojů či pokrmů. Reklama zaměřující se na rozvoj či vzdělávání uživatele zabírá v průměru 2,13 % časopisu. Tyto reklamy jsou v jednotlivých výtiscích velmi podobné, časopis *Dráček* dlouhodobě obsahuje propagaci firmy Pexi a lepidel Herkules.

4.2 Méd'a Pusík

Časopis je určen pro děti předškolního věku od 3 do 7 let. Každý měsíc na malé čtenáře čekají veselé příběhy, úkoly, zkoušky postřehu, kreativní výzvy, procvičování grafomotoriky a rozšiřování slovní zásoby. Časopisem čtenáře provází méd'a Pusík a jeho kamarádi. Přílohou časopisu je pracovní list, který děti připravuje na styl práce, s nímž se poté setkají ve škole. Časopis vydává nakladatelství Pražská vydavatelská společnost s. r. o. již od roku 1993 a jeho cena činí 36,- Kč.⁴⁰

4.2.1 Obsah časopisu

Tato kapitola se věnuje výčtu procentuálních hodnot výskytu jednotlivých rozvíjených oblastí vymezených výše. Hodnoty jsou vždy vyjádřeny v procentech, počtem stran obsahujících rozvoj dané vývojové oblasti ku celkovému počtu stran. Procentuální výčet provedeme u říjnového, prosincového, lednového a dubnového výtisku.

Říjnový výtisk

Říjnový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj zrakového vnímání. Rozvoj hrubé motoriky ani rozvoj sluchového vnímání není součástí tohoto výtisku.

---

⁴⁰ *Méd'a Pusík* [online]. 2022. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://www.medapusik.cz>.

- Rozvoji jemné motoriky se věnují 2 strany (8,3 %) časopisu. Jedná se o vystřihování obrázkových značek na skleničky, vyrábění kuchařské čepice, při které mají čtenáři za úkol vystřihovat, přehýbat papír, lepit, skládat a následně vytvarovat čepici.
- Hrubá motorika v tomto výtisku není rozvíjena.
- Úlohy zaměřující se na rozvoj grafomotoriky se nacházejí na 6 stranách časopisu (16,7 %). Jde o úlohy, ve kterých má čtenář za úkol vybarvit předem připravené obrázky, doplnit tajenku, křížkem označit jídla, která má, nebo nemá rád, a písmenem označit přísady patřící do receptu na bábovku.
- Na rozvoj zrakového vnímání se zaměřují úlohy na 11 stranách (30,5 %) časopisu. Úkolem je prohlédnout si obrázky a správně odpovědět na otázky, popsat obrázek, pojmenovat nebo vyhledat předměty na obrázku, spojit správně části obrázku, aby vznikl celek, a vyhledat rozdíly.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je rozvíjeno na jedné straně (8,3 %) časopisu. Cílem je převyprávět děj příběhu tak, jak šel po sobě.
- Úlohy rozvíjející matematické dovednosti zabírají 3 strany (8,3 %) časopisu. Zadáním je spočítat všechny stužky nacházející se na obrázku a spočítat množství vařeček a kuchařských čepic.
- Řeč je rozvíjena na 3 stranách časopisu (8,3 %). Zadáním je opakování anglických slovíček, která obsahují i fonetický překlad. Cílem je osvojit si správnou výslovnost. Dále je úkolem převyprávět příběh o méďovi Pusíkovi a jeho kamarádech tak, jak šel po sobě.

Prosincový výtisk

Prosincový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj zrakového vnímání. Rozvoj hrubé motoriky ani rozvoj sluchového vnímání není součástí tohoto výtisku.

- Jemnou motoriku rozvíjí 2 strany časopisu (5,5 %) natíráním, vystřihováním, lepením, umístěním do sklenice a obvázáním stužkou.
- Hrubá motorika v tomto výtisku není rozvíjena.

- Osm stran se zaměřuje na rozvoj grafomotoriky (22,2 %). Úlohy grafomotoriku rozvíjí nejčastěji spojováním teček, které se nám spojí v obrázek, dále vybarvováním obrázku, zapisováním písmen a čísel.
- Úlohy zaměřující se na rozvoj zrakového vnímání zabírají 9 stran časopisu (25 %). Zrakové vnímání je v úkolech rozvíjeno hledáním předmětů na obrázku, hledáním správných barev, určováním pořadí barevných balíčků, hledáním rozdílů a nesmyslů, pojmenováním obrázků, doplňováním chybějících dílků do obrázku.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Úkoly rozvíjející vnímání času zabírají 3 strany (8,5 %) časopisu. Výtisk obsahuje příběh, který má čtenář převyprávět tak, jak šel po sobě. Další úlohou je označení zimních měsíců a vybarvení adventního kalendáře, čímž si čtenáři lépe uvědomí posloupnost jednotlivých období.
- Četnost úloh rozvíjejících matematické předpoklady je 8,5 % (3 strany časopisu). Cílem těchto úloh je doplnění chybějících čísel do příkladů, opravení špatně zapsaných příkladů a označení nejvyššího čísla.
- Výtisk obsahuje 2 úlohy zaměřující se na rozvoj řeči, jedná se o 2 strany časopisu (5,5 %). Úkolem je pojmenovat obrázky a správně přečíst anglická slovíčka a osvojit si tak jejich správnou výslovnost.

Lednový výtisk

Lednový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj grafomotoriky. Rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se ovšem nevěnuje vůbec.

- Rozvoj jemné motoriky nalezneme na 3 stranách tohoto výtisku (8,5 %), jedná se o vystřihování, lepení a sestavování meteostanice a vytváření sněhuláka z roličky od toaletního papíru.
- Hrubá motorika v tomto výtisku není rozvíjena.
- Grafomotorika je rozvíjena na 14 stranách (38,8 %). Úlohy se nejčastěji zaměřují na vybarvování obrázků, obtahování připravených čar, zapisování písmen, čísel a tajeňky, spojování správných obrázků a zakreslení šipek podle směru větru.

- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 11 stranách (30,5 %) hledáním daného předmětu na obrázku, spojováním stejných obrázků, hledáním rozdílů na obrázcích, přiřazováním odpovídajícího stínu, určováním směru foukání větru.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Časopis obsahuje úlohy zaměřující se na vysvětlení vzniku počasí, popisuje, které počasí se pojí s daným ročním obdobím, tři strany se zaměřují přímo na rozdíly a charakteristiku ročních období. Jedná se o 7 stran časopisu rozvíjející vnímání času (19,4 %).
- Rozvoj matematických úloh nalezneme na 4 stranách časopisu (11,1 %). Zaměřují se na hledání čísel na obrázku, počítání příkladů, hledání zadaných čísel, počítání předmětů na obrázku.
- Řeč je rozvíjena na 4 stranách časopisu (11,1 %) úlohami, které jsou zaměřeny na převyprávění příběhu, odpovídání na otázky a pojmenování obrázků, které začínají na písmeno Z.

Dubnový výtisk

Dubnový výtisk se nejvíce zaměřuje na rozvoj zrakového vnímání. Rozvoji hrubé motoriky, sluchového vnímání a vnímání času se tento výtisk nevěnuje vůbec.

- Jemná motorika je rozvíjena na 1 straně časopisu (2,7 %), jejímž cílem je vystřihnoutí, slepení a zdobení lupy.
- Hrubá motorika v tomto výtisku není rozvíjena.
- Grafomotorika je v tomto výtisku rozvíjena na 10 stranách (8,3 %). Úlohy rozvíjející tuto oblast mají za cíl vybarvování předlohy, kroužkování rozdílů a správných odpovědí, vyplňování tajeňky, obtahování obrysů šlápot.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 14 stranách časopisu (38,8 %) úlohami, ve kterých je úkolem určit, komu patří otisk tlapy, hledat rozdíly, zařadit správný dílek do obrázku, zapamatovat si co nejvíce obrázků, dle popisu poznat pachatele a spojit stejné obrázky.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Rozvoj matematických úloh nalezneme na 4 stranách časopisu (11,1 %). Zaměřují se na přepis každého druhého písmena, počítání předmětů na obrázku a zápis číslic.

- Řeč je rozvíjena na 3 stranách časopisu (8,5 %) úlohami, které jsou zaměřeny na převyprávění příběhu tak, jak šel po sobě.

Průměrný procentuální výskyt úloh zaměřujících se na rozvoj jednotlivých oblastí ve zkoumaných výtiscích časopisu *Méďa Pusík*:

- jemná motorika 6,25 %
- hrubá motoriky 0 %
- grafomotorika 21,5 %
- zrakové vnímání 31,2 %
- sluchové vnímání 0 %
- vnímání času 9 %
- matematické předpoklady 9,75 %
- rozvoj řeči 8,35 %

4.2.2 Kontakt se čtenáři

Tato kapitola se zaměřuje na popis navázání a udržení kontaktu se čtenářem v říjnovém, prosincovém, lednovém a dubnovém výtisku.

Časopis obsahuje průvodce, samotného méďu Pusíka, který je součástí každého úkolu, čímž si k němu čtenáři mohou vytvořit bližší vztah, jelikož jim pomáhá s vypracováním úloh. Na začátku časopisu se nenachází žádný pozdrav, úvod ani přivítání. Výtisk obsahuje velké množství kontaktních sloves, jejichž četnost v říjnovém výtisku je 59, v prosincovém 62, v lednovém 65 a v dubnovém 53. Průměrná četnost tedy činí 60 kontaktních sloves v jednom výtisku. Největší počet těchto sloves se nachází v popisech práce, konkrétně v receptech a v manuálních úkolech, ve kterých je cílem vytvořit nějaký produkt. Také si můžeme všimnout velkého množství řečnických otázek, jejichž cílem je přimět čtenáře k tomu, aby se nad tématem, zadáním nebo úkolem zamysleli, nebo aby na danou otázku přímo odpověděli. V říjnovém výtisku se nachází 32 těchto otázek, v prosincovém 38 otázek, v lednovém 25 otázek a v dubnovém 37 otázek. V průměru se jedná o 33 otázek na jeden výtisk.

4.2.3 Četnost zdobnělin

Tabulka 3 obsahuje zdobněliny s nejvyšší četností ve zkoumaných časopisech *Méďa Pusík*. Tabulka 4 obsahuje 10 zdobnělin, které ve všech zkoumaných výtiscích mají celkovou četnost vyšší než 5 výskytů. Nejvyšší četnost obsahuje zdobnělina *obrázek* (ve výtiscích se vyskytuje 58x). Zdobněliny s nejvyšší četností se vyskytují minimálně ve 3 výtiscích, výjimkou je zdobnělina *stromček*, která se vyskytuje pouze v prosincovém výtisku. Zdobnělina *myška* má vysokou četnost, jelikož je hlavní postavou pohádkových příběhů. Časopis *Méďa Pusík* obsahuje velké množství textu a spolu s ním i velké množství zdobnělin. Průměrná četnost je 87 zdobnělin na jeden výtisk.

Tabulka 3: Četnost zdobnělin časopisu *Méďa Pusík*

říjnový výtisk	prosincový výtisk	lednový výtisk	dubnový výtisk	četnost celkem
-	andělíček 6x	-	-	1x
-	-	babička	babička	2x
-	balíček 3x	-	-	3x
-	-	balónek 2x	-	2x
-	-	-	barvička	1x
-	batůžek	-	-	1x
-	-	-	bráška	1x
-	-	-	bříško	1x
červeňoučký	-	-	-	1x
čumáček	čumáček 2x	čumáček	-	4x
-	dáreček 2x	-	-	2x
-	-	deštníček	-	1x
-	dílek 3x	-	-	3x
domeček	domeček 3x	-	-	4x
-	doupátko	-	-	1x
drobeček	-	-	-	1x
-	-	-	džbánec	1x
gumička	-	-	-	1x

-	harfíčka	-	-	1x
-	-	hodinka	-	1x
-	holčíčka	-	-	1x
hospodyňka	-	-	-	1x
hrneček	-	-	-	1x
-	hvězdička 2x	-	-	2x
-	-	-	chodbička	1x
-	-	-	chůvička 2x	2x
jablíčko 4x	-	-	-	4x
-	-	jazýček	-	1x
ježeček	-	-	-	1x
-	Ježíšek	-	-	1x
kalíšek	-	-	-	1x
-	-	kamínek 2x	-	2x
-	kapička	kapička	-	2x
klásek	-	-	-	1x
-	knížka	-	-	1x
kravička	-	-	kravička	2x
kroužek	-	-	-	1x
-	kočička 3x	kočička	-	4x
-	-	-	kolečko 4x	4x
-	-	-	koníček	1x
-	košíček	-	košíček	2x
-	kotlík	-	-	1x
-	koulička	-	-	1x
-	-	kožíšek	-	1x
-	-	krystalek	-	1x
-	-	-	kuffík 2x	2x
kulička	kulička 2x	kulička	-	5x
lahůdka	-	-	-	1x
lednička	-	-	lednička 2x	3x

lžička	-	-	-	1x
-	mašlička 2x	-	-	2x
-	-	medvídek	-	1x
-	-	-	městečko	1x
mistička	-	-	-	1x
-	-	-	mraveneček	1x
mráček	-	mráček 2x		3x
mrkvička	mrkvička	mrkvička	mrkvička	4x
myška 6x	myška 17x	myška 8x	myška	32x
-	-	-	nožička	1x
-	-	nožka	-	1x
-	-	obláčková 2x	-	2x
obrázek 12x	obrázek 17x	obrázek 16x	obrázek 13x	58x
-	-	očko	-	1x
-	-	-	ohýnek 2x	2x
-	-	okénko	okénko 2x	3x
-	-	ouško	-	1x
-	ozdobička	-	-	1x
-	pejsek	pejsek 3x	pejsek 2x	6x
pekáček	-	-	-	1x
pelíšek	pelíšek	-	-	2x
písmenko 2x	písmenko 5x	-	písmenko	8x
políčko 2x	políčko 6x	políčko 7x	políčko 7x	22x
-	-	pomaličku	-	1x
-	-	-	postavička	1x
-	postýlka	-	-	1x
-	prášek	-	-	1x
-	-	provázek	-	1x
-	-	-	ptáčátko	1x
-	pytlíček	-	-	1x
-	-	rámeček 2x	-	2x

-	rodinka	-	rodinka 2x	3x
-	rohlíček	-	-	1x
-	-	rolička 2x	-	2x
-	-	-	sameček	1x
-	-	-	samička	1x
-	-	sáňky	-	1x
sestřička	-	-	sestřička	2x
sklenička	-	-	-	1x
slepička	-	-	-	1x
-	slovičko 2x	slovičko	-	3x
-	sluníčko	sluníčko 8x	-	9x
-	slzičky	-	-	1x
-	srdíčko 2x	-	-	2x
stránka	stránka 2x	stránka 3x	stránka	7x
-	stroměček 11x	-	-	11x
stužka	stužka	-	-	2x
-	svícínek	-	-	1x
-	-	talířek	-	1x
taštička	-	-	-	1x
-	tlapka	tlapka 2x	-	3x
-	-	-	tvoreček	1x
vajíčko 3x	vajíčko 2x	-	vajíčko 4x	9x
-	-	-	včelička 2x	2x
-	-	-	včelka 3x	3x
-	-	větvičky 2x	-	2x
-	-	-	víčko	1x
zahrádka	-	-	-	1x
zajíček	-	-	zajíček 2x	3x
-	-	-	zlodějíček	1x
zvírátko 2x	zvírátko 9x	zvírátko 2x	zvírátko 3x	16x
-	zvoneček 2x	-	-	2x

60 zdobnělin	128 zdobnělin	85 zdobnělin	76 zdobnělin	349 zdobnělin
--------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Tabulka 4: Zdobněliny časopisu Méd'a Pusík s největší četností

zdobnělina	celková četnost
obrázek	58x
myška	32x
políčko	22x
zvířátko	16x
stroměček	11x
sluníčko	9x
vajíčko	9x
písmenko	8x
stránka	7x
pejsek	6x

4.2.4 Zaměření a četnost reklamy

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení četnosti propagačních materiálů. Četnost je vymezena v procentech, vždy v poměru počtu stran obsahujících propagaci ku celkovému počtu stran.

Říjnový výtisk

Na celkových 36 stranách se nachází 7,5 strany reklamy, jedná se o 21 % reklamních prvků. V tomto výtisku se nenachází žádná reklama, která by propagovala sladké a nezdravé jídlo a pití. Co se týče vzdělávacích produktů a pomůcek, výtisk obsahuje propagaci bezpečných lepidel. Lepení patří mezi jednu z možností rozvoje jemné motoriky, proto se tato reklama řadí mezi reklamu rozvíjející a vzdělávací. Jedna strana obsahuje opět reklamu na produkt rozvíjející jemnou motoriku, jedná se o webovou stránku milujemehračky.cz, jejíž propagaci obsahoval i časopis *Dráček*. Podle reklamy je stránka průvodcem v učení,

vzdělávání, kreativitě i zábavě. Další reklamou na produkt, který čtenáře v určité oblasti rozvíjí, je reklama na domácí laboratoř a kroužek vědeckých pokusů. Takto zaměřená reklama se nachází na 2 stranách, což činí necelých 5,5 % časopisu.

Prosincový výtisk

Četnost reklamy toho výtisku je 4,5 strany z celkových 36 stran, v přepočtu se jedná o 12,5 % časopisu. Tento výtisk neobsahuje propagaci sladkých a nezdravých nápojů a pokrmů. Propagace vzdělávacích produktů nebo služeb se nachází celkem na 2 stranách, což je v přepočtu 5,5 % časopisu. Jedná se o aplikaci od firmy Olmíci, která poskytuje uživatelům lekce angličtiny. Opět se setkáváme s propagací modelíny Playfoam, která rozvíjí jemnou motoriku. Poslední reklamou je propagace stavebnice Magformers.

Lednový výtisk

Četnost reklamy toho výtisku je 4,5 strany z celkových 36 stran, v přepočtu se jedná o 12,5 % časopisu. Tento výtisk neobsahuje propagaci sladkých a nezdravých nápojů a pokrmů ani produktů či služeb rozvíjející vzdělávání čtenáře.

Dubnový výtisk

Četnost reklamy toho výtisku je 7 stran z celkových 36 stran, v přepočtu se jedná o 19,4 % časopisu. Jedna strana propaguje jogurty Lipánek tvarohový, který sice obsahuje o 30 % méně cukru než Lipánek tradiční. I tak ovšem obsahuje 10 g cukru na 100 ml, což je dle našeho kritéria vysoká hodnota. Reklama zaměřující se na rozvoj čtenáře je obsažena na 2 stranách časopisu, jedná se o 5,5 %. Půlka strany obsahuje propagaci naučného hraní pro mladé zvědavce od firmy Pexi, jedná se o sérii 12 her pro malé děti, při kterých získávají užitečné znalosti a dovednosti. Druhá polovina strany propaguje dětské nůžky Fiskars určené pro snadné střihání papíru, má zaoblené špičky pro větší bezpečnost a speciálně tvarovaná držadla. Jedna strana obsahuje propagaci stavebnice Lego, které rozvíjí jemnou motoriku.

Četnost reklamních prvků časopisu *Méd'a Pusík* je průměrně 16,35 %. Dubnový výtisk jako jediný obsahuje 1 stranu, která propaguje nezdravý pokrm, konkrétně jogurty Lipánek. Reklama zaměřující se na rozvoj či vzdělávání uživatele zabírá v průměru 4,13 % časopisu.

4.3 Časopis Sluníčko

Časopis určený pro děti od 3 do 6 let přináší předškolákům velké množství omalovánek, vystřihovánek, křížovek, doplňovaček a dalších úkolů. Snaží se dětem stále přinášet něco nového a reaguje na současné potřeby malých čtenářů. Postavičky, které časopisem děti provází, se často mění. Dříve časopisem provázela pesek a kočička, nyní tento úkol přebrala Adélka s jejím kocourem. Pro děti může být změna jejich kamarádů, kteří jim pomáhají proplouvat časopisem, poněkud matoucí. V časopise byla publikována díla známých spisovatelů a básníků, například Františka Halase, Františka Hrubína, Josefa Kainara, což přispívá k rozvoji čtenářského zájmu o složitější literární díla. Jedná se o měsíčník vydávaný nakladatelstvím Czech News Center a. s. od roku 1968, jehož cena činí 39,- Kč.⁴¹

4.3.1 Obsah časopisu

Tato kapitola se věnuje výčtu procentuálních hodnot výskytu jednotlivých rozvíjených oblastí vymezených výše. Hodnoty jsou vždy vyjádřeny v procentech, počtem stran obsahujících rozvoj dané vývojové oblasti ku celkovému počtu stran. Procentuální výčet provedeme u říjnového, prosincového, lednového a dubnového výtisku.

Říjnový výtisk

Říjnový výtisk se zaměřuje na rozvoj všech zkoumaných oblastí, nejvíce se věnuje rozvoji vnímání času, naopak nejméně rozvoji řeči a hrubé motoriky.

---

⁴¹ *Sluníčko* [online]. 2022. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://send.cz/casopis/1073/slunicko#predplatne>.

- Jemná motorika je ve výtisku rozvíjena na 4 stranách (9 %) úlohami, ve kterých mají čtenáři za úkol vystříhovat škrabošky, veverku, ježka, na kterého dále nalepují spadané listí, a vyrábějí, slepují a ohýbají svítící strašidylka.
- Hrubá motorika je rozvíjena na jedné straně časopisu (2,3 %). Úloha obsahuje návod na cvičení jógy, protažení těla a také jeden cvik ve dvojicích.
- Grafomotorika je rozvíjena na 9 stranách časopisu (9 %), v úlohách je zadáním vybarvování omalováněk, spojování teček, ze kterých vznikne obrázek, vyplnění tajenky, zapsání počtu předmětů číslovkou, obtahování čar a procvičování písmen U, V a W.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 4 stranách (9 %) vyhledáváním předmětů na obrázku, spojováním rozpulených obrázků a umístováním samolepek.
- Rozvoj sluchového vnímání je rozvíjeno na 2 stranách časopisu (4,5 %) písničkou, která je složená přímo pro tento výtisk časopisu *Sluníčko*. Součástí písničky i je QR kód, pod kterým si ji mohou čtenáři přehrát v telefonu.
- Vnímání času je rozvíjeno na 10 stranách (22,7 %) časopisu podzimní a halloweenskou tematikou a dále rubrikou „Kdysi a dnes“, ve které čtenáři srovnávají čerpání pohonných hmot před 100 lety a nyní.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny pouze jednou úlohou, která nezabírá ani půlku strany (1 %), úkolem je seřadit obrázky od největšího po nejmenší a očíslovat vzestupně.
- Řeč je rozvíjena úkoly, ve kterých je zadáním odpovědět na položenou otázku (2,3 %).

Prosincový výtisk

Prosincový výtisk se zaměřuje na rozvoj všech zkoumaných oblastí, nejvíce se věnuje rozvoji vnímání času, 45 % časopisu obsahuje vánoční tematiku. Naopak nejméně je v tomto výtisku rozvíjena hrubá motorika.

- Jemná motorika je ve výtisku rozvíjena na 10 stranách (22,7 %). Čtenáři mají za úkol vystříhnout andělíčka, lepit vatou na papír, zdobit andělíčka třpytkami, ohýbat a slepovat betlém a míchat tekutinu.
- Hrubá motorika je rozvíjena na jedné straně časopisu (2,3 %) cvičením jógy, která se věnuje zlepšení koordinace těla a udržení rovnováhy.

- Grafomotorika je rozvíjena na 10 stranách časopisu (22,7 %), čtenáři mají za úkol vybarvovat omalovánky, spojovat tečky, ze kterých vznikne obrázek, doplnit tajenku, napsat dopis Ježíškovi, vybarvit ozdoby dle zadání.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 8 stranách časopisu (18 %) vyhledáváním předmětu na obrázku, doplňováním obrázku do řady, hledáním rozdílů.
- Sluchové vnímání je rozvíjeno na 3 stranách časopisu (6,8 %) procvičováním písmene U a posloucháním koledy, která je umístěna na webových stránkách časopisu.
- Vnímání času je rozvíjeno na 20 stranách časopisu (45,4 %) vánoční tematikou.
- Matematické dovednosti jsou rozvíjeny na 2 stranách časopisu (4,5 %), ve kterých má čtenář za úkol spočítat všechny perníčky, které se nacházejí na obrázku, a doplnit chybějící obrázek v opakující se řadě.
- Řeč je v tomto výtisku rozvíjena na 3 stranách (6,8 %) odpovídáním na pokládané otázky a zpíváním výše zmíněné koledy.

Lednový výtisk

Lednový výtisk se zaměřuje na rozvoj všech zkoumaných oblastí, nejvíce se věnuje rozvoji vnímání času, naopak nejméně rozvoji hrubé motoriky.

- Jemná motorika je rozvíjena na 4 stránkách výtisku (9 %), úkolem je vystřihování dinosaura, ohýbání, provlékání provázku, skládání vystřiženého králíka a šroubování dinosauřího přívěsku.
- Hrubá motorika je rozvíjena na jedné straně (1,9 %), na které se čtenáři naučí základy jógy a protáhnou si celé tělo.
- Grafomotorika je rozvíjena na 7 stranách časopisu (16 %) vymalováváním omalovánek, spojováním obrázků, psaním číslic, doplňováním tajenky, vybarvováním dle předlohy, hledáním správné cesty v bludišti.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 4 stranách časopisu (9 %). V úlohách je cílem najít na obrázku pomíchané nesmysly, přiřadit k obrázku jeho odpovídající stín a vyhledat na obrázku rozdíl.
- Sluchové vnímání je rozvíjeno na 4 stranách časopisu (9 %) posloucháním písničky, kterou si děti mohou vyhledat a pustit na internetu a vytleskáváním slabik.

- Vnímání času je rozvíjeno na 9 stranách časopisu (20,4 %) zimní tematikou úkolů a úlohou, která čtenáře informuje o časové posloupnosti jednotlivých ročních období.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 3 stranách (6,8 %) počítáním dinosaurů, kroužkováním číslice 1 a počítáním čepic na obrázku.
- Řeč je rozvíjena na 3 stranách časopisu (6,8 %) zpíváním písničky a logohraním, ve kterém je úkolem předvádět zvuky (procvičování citoslovcí).

Dubnový výtisk

Dubnový výtisk se zaměřuje na rozvoj všech zkoumaných oblastí, nejvíce se věnuje rozvoji grafomotoriky, naopak nejméně rozvoji matematických předpokladů.

- Jemná motorika je rozvíjena úkoly na 2 stranách (4,5 %) vystřiháváním a přehýbáním květiny z papíru a výrobou zápichů do záhonu z vařeček.
- Hrubá motorika je rozvíjena jednou úlohou (1,9 %), ve které se čtenáři naučí základy jógy, protáhnou si tělo a zlepšují svoji rovnováhu.
- Grafomotorika je rozvíjena na 7 stranách časopisu (16 %) vyplňováním tajenky, vybarvováním obrázku, spojováním teček v obrázek, procvičováním písmene G, H, CH, obtahováním linií, dokreslováním obličeje a procházením bludiště.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 4 stranách (9 %) přiřazováním správné chybějící části k příslušnému obrázku, sledováním opakující se řady, rozlišováním barev a hledáním rozdílů.
- Sluchové vnímání je rozvíjeno na 2 stranách časopisu (4,5 %) posloucháním písničky, kterou si děti mohou vyhledat a pustit na internetu.
- Vnímání času je rozvíjeno rubrikou „Kdysi a dnes“, která se objevuje na 2 stranách časopisu (3,8 %). Čtenáři porovnávají práci na poli v současnosti a před 100 lety.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny 1 (1 %) úlohou, která má jako cíl určit počet kachniček na obrázku.
- Řeč je rozvíjena na 3 stranách časopisu (6,8 %) zpíváním písničky a odpovědí na zadanou otázku.

Průměrný procentuální výskyt úloh zaměřujících se na rozvoj jednotlivých oblastí ve zkoumaných výtiscích časopisu *Sluníčko*:

- jemná motorika 11,3 %
- hrubá motoriky 2 %
- grafomotorika 15,9 %
- zrakové vnímání 11,25 %
- sluchové vnímání 6,2 %
- vnímání času 23 %
- matematické předpoklady 3,3 %
- rozvoj řeči 5,68 %

4.3.2 Kontakt se čtenáři

Tato kapitola se zaměřuje na popis navázání a udržení kontaktu se čtenářem v říjnovém, prosincovém, lednovém a dubnovém výtisku.

Na první straně časopisu se v každém výtisku nachází přivítání čtenářů od redaktorky Terezy. Redaktorka přivítá čtenáře oslovením „Ahoj holky a kluci“, seznámí je s tematikou aktuálního výtisku, odkáže je na webové stránky časopisu *Sluníčko*, kde mohou najít ještě více materiál. Nastíní jim úlohy, se kterými se v daném výtisku budou potýkat. Říjnový výtisk obsahuje 46 kontaktních sloves, prosincový výtisk obsahuje stejný počet kontaktních sloves jako říjnový výtisk, lednový výtisk obsahuje 68 kontaktních sloves a dubnový pouze 36. Průměrně se jedná o 49 kontaktních sloves v jednom výtisku. Co se týče otázek, říjnový výtisk jich obsahuje 6, prosincový 5, lednový 6 a dubnový 7, průměrně se jedná o 6 řečnických otázek v jednom výtisku.

4.3.3 Četnost zdvojnásobení

Tabulka 5 zobrazuje četnost a výčet zdvojnásobení vyskytujících se v jednotlivých výtiscích časopisu *Sluníčko*. Tabulka 6 obsahuje nejčetnější zdvojnásoběny. Mezi ně patří samotný název časopisu *Sluníčko*. Nejčetnější zdvojnásoběny se opět v některých případech vyskytují pouze v jednom výtisku, například se jedná o zdvojnásoběny *Ježíšek*, kterou registrujeme pouze v prosincovém výtisku, stejně tak *stromeček*. Zdvojnásoběna *tričko* se

nachází pouze v jednom výtisku, jelikož je součástí návodu na výrobu trička. Součástí každého výtisku je *pisnička*, proto i ona je jednou z nejčetnějších zdrobnělin.

Tabulka 5: Četnost zdrobnělin časopisu Sluníčko

říjnový výtisk	prosincový výtisk	lednový výtisk	dubnový výtisk	četnost celkem
-	andělíček 2x	-	-	2x
-	andílek	-	-	1x
aršík	-	-	-	1x
babička	-	-	-	1x
-	-	-	bahýnko	1x
bambulka	-	-	-	1x
-	-	básnička	-	1x
-	batůžek	batůžek	-	2x
bodlinka	-	-	-	1x
-	-	-	bříško 2x	2x
-	-	-	bublinka	1x
-	cestička	cestička 2x	cestička	4x
-	čárka	-	-	1x
-	-	-	čepička	1x
čumáček	-	-	-	1x
-	dáreček	-	-	1x
-	dědeček	-	dědeček	2x
-	dílek	-	-	1x
dírka	-	-	-	1x
-	domeček 3x	-	-	3x
-	hlavička	-	hlavička	2x
-	holčička 5x	-	holčička 2x	7x
-	hrníček	-	-	1x
-	hvězdička 3x	-	-	3x
-	chaloupka 2x	-	-	2x

-	chlapeček	-	-	1x
chvilka	-	chvilka	-	2x
jablíčko 4x	jablíčko	-	-	5x
-	-	jednička 2x	-	2x
-	jesličky	-	-	1x
ježeček 2x	-	-	-	2x
-	Ježíšek 10x	-	-	10x
-	-	-	kachnička	1x
-	kamínek 3x	-	kmínek	4x
kapsička 2x	-	-	-	2x
-	kartička	-	kartička 9x	10x
-	klobáska	-	-	1x
-	knížka	knížka	-	2x
-	kocourek	kocourek	-	2x
-	-	-	kolečko	1x
-	-	korálek	-	1x
-	kostička 2x	-	-	2x
-	-	-	kožíšek	1x
-	kravička	-	-	1x
-	křídýlko	-	-	1x
-	-	-	kupička	1x
-	-	kuřátko	-	1x
-	kytička	kytička	kytička 3x	5x
lampička 3x	-	lampička	-	4x
-	lodička	-	-	1x
-	-	lopatka	-	1x
maminka 5x	maminka 3x	maminka 2x	-	10x
-	-	medvídek 3x	-	3x
-	-	-	mráček	1x
-	-	-	mužiček	1x
netopýrek	-	-	-	1x

nožičky 2x	-	-	nožičky 2x	4x
-	-	obdélníček 2x	-	2x
obrázek 6x	obrázek 17x	obrázek 14x	obrázek 6x	43x
-	-	očko	-	1x
ohýnek	-	-	-	1x
oříšek	oříšek	-	oříšek 2x	4x
	ozdobička 2x	-	-	2x
papírek	-	-	-	1x
-	perníček 2x	-	-	2x
pelíšek	-	-	-	1x
písnička 3x	-	písnička 2x	písnička 2x	7x
-	plamínek 2x	-	-	2x
pokojíček	-	-	-	1x
-	políčko 2x	-	-	2x
-	postavička	-	-	1x
-	prasátko 4x	prasátko	prasátko	6x
-	-	proužek	-	1x
provázek	provázek	provázek 2x	-	4x
prstík	prstík	-	prstík	3x
prstýnek	-	-	-	1x
-	-	přeslička 2x	-	2x
-	přilbicka	-	-	1x
-	-	-	ptáčátko 2x	2x
-	-	ptáček	ptáček 3x	4x
-	-	-	pytlík	1x
-	semínko	-	-	1x
-	-	-	skořápka	1x
skřítek 3x	skřítek 2x	-	-	5x
-	slad'oučký	-	-	1x
-	slepička	-	-	1x
sluníčko 5x	sluníčko 7x	sluníčko 2x	sluníčko 4x	18x

-	smrček	-	-	1x
-	srdíčko	-	srdíčko	1x
strašidýlko 4x	-	-	-	4x
-	-	-	stránka	1x
-	stromeček 9x	-	-	9x
světýlko 2x	světýlko 2x	-	-	4x
-	šňůrka	-	-	1x
-	šupinka	-	-	1x
-	rohlíček	-	-	1x
-	rošťanda	-	-	1x
ručička 2x	ručička	-	-	3x
tatínek 2x	tatínek	-	-	3x
tělíčko	-	-	-	1x
tlamička	-	-	-	1x
-	-	-	tričko 7x	7x
-	uhlík	-	-	1x
-	-	vajíčko 3x	vajíčko	4x
-	včelka	včelka	-	2x
větvička	-	-	-	1x
-	vlásky 2x	-	-	2x
-	zadeček	-	-	1x
-	zajíček	zajíček	zajíček	3x
-	-	-	zobáček 2x	2x
-	-	zoubek	-	1x
zvírátko 6x	zvírátko 4x	zvírátko 3x	zvírátko 5x	18x
70 zdrobnělin	128 zdrobnělin	56 zdrobnělin	72 zdrobnělin	326 zdrobnělin

Tabulka 6: Zdrobněliny časopisu Sluníčko s největší četností

zdrobnělina	celková četnost
obrázek	43x
sluníčko	18x

zvířátko	18x
kartička	10x
Ježíšek	10x
maminka	10x
stroměček	9x
tričko	7x
holčička	7x
písnička	7x
prasátko	6x

4.3.4 Zaměření a četnost reklamy

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení četnosti propagačních materiálů. Četnost je vymezena v procentech, vždy v poměru počtu stran obsahujících propagaci ku celkovému počtu stran.

Říjnový výtisk

Reklamní prvky tohoto výtisku se nacházejí na 12 a půl stranách, v přepočtu se jedná o 28,4 %. V tomto výtisku se nenachází žádná reklama, která by propagovala sladké a nezdravé jídlo a pití. Propagace vzdělávacích produktů a služeb se nachází na 2 stranách časopisu, což je v přepočtu 3,8 %. Registrujeme propagaci hračky Magiccube, která také rozvíjí jemnou motoriku, firmy Kvido, která nabízí chytré hry pro malé objevitele, jejichž zásluhou si čtenáři procvičí grafomotoriku.

Prosincový výtisk

Reklamní prvky se nacházejí na 14,5 stranách, v přepočtu na 28 % stran. V tomto výtisku se nenachází žádná reklama, která by propagovala sladké a nezdravé jídlo a pití. Propagace vzdělávacích produktů a služeb se nachází na 4 stranách časopisu, což je

v přepočtu 7,7 %. Registrujeme propagaci stavebnice Lego, která rozvíjí jemnou motoriku, hračky Magiccube, která také rozvíjí jemnou motoriku, a firmy Kvido, která nabízí chytré hry pro malé objevitele, jejichž zásluhou kterým si čtenáři procvičí grafomotoriku.

Lednový výtisk

Reklamní prvky se v tomto výtisku vyskytují pouze na 7 stranách, což je v přepočtu 16 %. Tento výtisk neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé jídlo a sladké nápoje ani produkty nebo služby rozvíjející vzdělávání čtenářů.

Dubnový výtisk

Dubnový výtisk časopisu *Sluníčko* obsahuje 8 stran reklam, v přepočtu se jedná o 18 % časopisu. Tento výtisk neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé nebo sladké nápoje ani produkty nebo služby rozvíjející vzdělávání čtenářů.

Četnost reklamních prvků časopisu *Sluníčko* je průměrně 22,6 %. Lednový ani dubnový výtisk neobsahuje propagaci nezdravých pokrmů, sladkých nápojů ani služeb či produktů zaměřujících se na vzdělávání či rozvoj uživatelů. Průměrná propagace reklamy zaměřující se na vzdělávání či rozvoj uživatelů činí 2,88 %. Časopis propaguje firmu Kvido a hračky Magiccube.

4.4 Časopis Šikulka

Časopis určený dětem od 3 do 7 let obsahuje úkoly přizpůsobené požadavkům mateřských škol. Časopisem provází dvojice předškoláků, se kterými si čtenáři snadněji osvojí obecně potřebné návyky. V časopisu najdeme vystřihovánky, skládky, omalovánky, bludiště a řadu dalších zábavných her, jejichž prostřednictvím si čtenáři osvojí získanou znalost nebo dovednost. Dále se zaměřuje také na rozvoj řeči, správnou výslovnost, pomáhá čtenářům s tvorbou vět a otázek, čímž napomáhá ke snadnějšímu zapojení dětí do

kolektivu. Jedná se o měsíčník, jehož cena je 39,- Kč. Vydavatelem je od roku 2018 RF Hobby, s. r. o.⁴²

4.4.1 Obsah časopisu

Tato kapitola se věnuje výčtu procentuálních hodnot výskytu jednotlivých rozvíjených oblastí vymezených výše. Hodnoty jsou vždy vyjádřeny v procentech, počtem stran obsahujících rozvoj dané vývojové oblasti ku celkovému počtu stran. Procentuální výčet provedeme u říjnového, prosincového, lednového a dubnového výtisku.

Říjnový výtisk

Říjnový výtisk se nejvíce věnuje rozvoji grafomotoriky. Rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se tento výtisk nevěnuje.

- Rozvoji jemné motoriky se věnuje 8 stran úkolů (18 %), jejichž zadáním je vystřihování pexesa, želváka, ježka, autíčka a kravičky a jejich následné skládání a lepení.
- Rozvoji hrubé motoriky se v tomto výtisku nevěnují žádné úkoly.
- Rozvoji grafomotoriky se věnuje 15 stran úkolů (37,5 %), jejichž zadáním je vybarvování dle předlohy, dokreslení druhé poloviny obrázku, hledání správné cesty v bludišti, spojování názvů s obrázkem, obtahování pohybů na obrázku a procvičování psaní písmene B a číslice 2.
- Rozvoji zrakového vnímání se věnuje 12 stran časopisu (27,2 %). Úkoly se zaměřují na počítání stejných tvarů, čtení obrázkového příběhu, hledání předmětů na obrázku, hledání rozdílů, určování barev a procházení bludiště.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je v tomto výtisku rozvíjeno na 4 stranách časopisu (9 %) podzimní tematikou, například pouštěním draků.

---

⁴² Časopis Šikulka [online]. 2001. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=101140>.

- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 2 stranách časopisu (5 %) počítáním stejných geometrických tvarů, kroužkováním zadaných čísel a psaním číslice 2.
- Řeč je rozvíjena na 9 stranách časopisu (22,5 %) vyprávěním příběhu, popisováním děje na obrázku, recitováním říkanky, navigováním řidiče, popisem cesty a zřetelným odpovídáním na otázky.

Prosincový výtisk

Prosincový výtisk se nejvíce věnuje rozvoji vnímání času, necelých 41 % stran časopisu obsahuje vánoční tematiku. Rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se tento výtisk nevěnuje.

- Rozvoji jemné motoriky se věnuje 8 stran úkolů (18 %), jejichž zadáním je vystřihování pexesa, tučňáka, geometrických tvarů, adventního kalendáře a lepení čerta, anděla a Mikuláše na špejli.
- Rozvoji hrubé motoriky se v tomto výtisku nevěnují žádné úkoly.
- Rozvoji grafomotoriky se věnuje 13 stran časopisu (29,5 %), které se zaměřují na vybarvování obrázku, obtahování pohybů, doplňování chybějících písmen, psaní dopisu Ježíškovi, spojování obrázků a názvů a procvičování psaní písmene D a číslice 4.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 11 stranách časopisu (25 %) procházením bludiště, doplněním tvaru do opakující se řady, hledáním rozdílů, čtením obrázkové pohádky, hledáním správného obrysu a předmětu.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je rozvíjeno vánoční a zimní tematikou jednotlivých úkolů a jednou stranou, která se zaměřuje na přiřazování stromů k odpovídajícímu ročnímu období. Celkem se jedná o 18 stran úloh (40,8 %).
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 5 stranách časopisu (11,3 %) počítáním předmětů na obrázku, doplněním obrázku do opakující se řady, procvičováním psaní číslice 4 a kroužkováním odpovídajícího počtu předmětů.
- Řeč je rozvíjena na 3 stranách časopisu (6,8 %) popisováním obrázku, pojmenováváním oblečení a vyprávěním příběhu.

Lednový výtisk

Lednový výtisk se nejvíce věnuje rozvoji zrakového vnímání. Rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se tento výtisk nevěnuje.

- Rozvoji jemné motoriky se věnuje 6 stran úkolů (13,6 %), jejichž zadáním je vystřihování pexesa, kalendáře a sněhuláka, kterého je následně potřeba složit a slepit.
- Rozvoji hrubé motoriky se v tomto výtisku nevěnují žádné úkoly.
- Na rozvoj grafomotoriky se zaměřuje 11 stran časopisu (25 %). Tuto oblast rozvíjí obtahováním předpřipravených čar, vybarvováním obrázků, doplňováním chybějících písmen, procházením bludiště a procvičováním psaní písmene G.
- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 12 stranách časopisu (27,2 %) hledáním rozdílů, popisováním obrázku, přiřazováním předmětů k jejich obrysům, procházením bludiště a čtením obrázkových pohádek.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je v tomto výtisku rozvíjeno na 4 stranách časopisu (9 %) pojmenováváním ročních období, měsíců a skládáním kalendáře.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 2 stranách časopisu (4,5 %) odhadováním, která myš bude u sýru nejdříve (odhad délky trasy) a počítáním předmětů na obrázku.
- Řeč je rozvíjena na 4 stranách (9 %) opakováním příběhu a popisováním obrázku.

Dubnový výtisk

Dubnový výtisk se nejvíce věnuje rozvoji grafomotoriky a zrakového vnímání. Rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se tento výtisk nevěnuje.

- Jemná motorika je v tomto výtisku rozvíjena na 2 stranách (3,8 %) vystřihováním a slepováním velikonočního zajíce, kterého dále čtenáři připevní na špejli.
- Hrubá motorika v tomto výtisku není rozvíjena žádnou úlohou.
- Grafomotorika je rozvíjena na 13 stranách (31,8 %) vybarvováním obrázku dle vlastní fantazie, zapisováním číslu 20 a písmene T, dále spojováním obrázku s odpovídající

barvou, skládáním slova z rozházených písmen, spojováním přerušovaných čar a dokreslováním obrázku.

- Zrakové vnímání je rozvíjeno na 13 stranách (31,8 %) přiřazováním barvy ke správnému obrázku, hledáním omylů, počítáním předmětů na obrázku, rozlišováním rozdílů, spojováním stejných dvojic, hledáním správné cesty v bludišti, přiřazováním odpovídajícího obrysu, nalezením správných částí obrázku a hrou pexeso.
- Sluchové vnímání v tomto výtisku není rozvíjeno.
- Vnímání času je rozvíjeno na 6 stranách časopisu (13,6 %) velikonoční a jarní tematikou.
- Matematické předpoklady jsou rozvíjeny na 5 stranách (11,3 %) počítáním a zapsáním počtu zvířátek na obrázku a odečítáním květin.
- Řeč je rozvíjena na 6 stranách (13,6 %) říkankou, kterou si čtenář procvičí výslovnost písmene T, opakováním příběhu, popisováním obrázku a děje.

Průměrný procentuální výskyt úloh zaměřujících se na rozvoj jednotlivých oblastí ve zkoumaných výtiscích časopisu *Šikulka*:

- jemná motorika 13,35 %
- hrubá motoriky 0 %
- grafomotorika 30,95 %
- zrakové vnímání 27,8 %
- sluchové vnímání 0 %
- vnímání času 18,1 %
- matematické předpoklady 8 %
- rozvoj řeči 13 %

4.4.2 Kontakt se čtenáři

Tato kapitola se zaměřuje na popis navázání a udržení kontaktu se čtenářem v říjnovém, prosincovém, lednovém a dubnovém výtisku.

Druhá strana časopisu v úvodu obsahuje detailní přivítání čtenářů obsahující oslovení „Milé děti“. Čtenáři jsou seznámeni s průvodci Matýskem a Týnkou, kteří jsou hlavními postavami převážně v pohádkových příbězích. Úvod také obsahuje seznámení s tematikou a

úkoly, kterým se čtenáři budou dále věnovat. Počet kontaktních sloves v říjnovém výtisku je 55, v prosincovém 48, v lednovém 49 a v dubnovém výtisku 56 sloves. Průměrně se jedná o 52 sloves na jeden výtisk. Řečnických otázek se v říjnovém výtisku vyskytuje 22, v prosincovém 16, v lednovém 20 a v dubnovém 22 otázek. Průměrně se jedná o 20 otázek na jeden výtisk časopisu *Šikulka*.

4.4.3 Četnost zdobnělin

V tabulce 7 se vyskytuje výčet všech zdobnělin nacházejících se ve zkoumaných výtiscích spolu s jejich celkovou četností. Tabulka 8 zobrazuje nejčetnější zdobněliny. Není podmínkou, že se nejčetnější zdobněliny nacházejí ve všech výtiscích. Například zdobnělina *skřítek* se vyskytuje pouze v prosincovém výtisku, jelikož se věnuje vánoční tematice. Stejný příklad registrujeme u zdobněliny *zajíček*, která se vyskytuje pouze v dubnovém výtisku, který je zaměřen na velikonoční tematiku. *Obrázek*, *písmenko* a *zvírátko* jsou zdobněliny často se vyskytující v zadání jednotlivých úloh. Zvířata a osoby (*opička*, *maminka*) jsou průvodci nebo hlavními postavami příběhů, proto se řadí mezi nejčetnější zdobněliny.

Tabulka 7: Četnost zdobnělin časopisu *Šikulka*

říjnový výtisk	prosincový výtisk	lednový výtisk	dubnový výtisk	četnost celkem
autíčko 6x	autíčko	autíčko 3x	-	10x
babička 3x	babička 3x	babička 3x	babička 6x	15x
-	-	-	balonek 2x	2x
batůžek	-	-	-	1x
čtvereček	-	čtvereček	čtvereček 3x	5x
-	dědeček 3x	dědeček 5x	dědeček 4x	12x
domeček 7x	-	domeček	domeček	9x
-	hlavička	-	-	1x
-	-	-	jablíčko	1x

-	-	kartička	-	1x
klobouček	-	-	-	1x
klubičko 3x	-	-	-	3x
-	-	-	kocourek	1x
-	-	kolečko	kolečko 2x	3x
-	-	-	konvička 2x	2x
-	-	-	kožíšek	1x
-	králíček	-	králíček	2x
-	kroužek 2x	-	kroužek	3x
-	-	-	kuřátko	1x
loďka	-	-	-	1x
-	-	-	lopatka	1x
-	-	lampička	-	1x
lucernička 2x	-	-	-	2x
maminka 2x	-	-	maminka 11x	13x
-	-	-	mláďátko	1x
-	-	-	myška 3x	3x
obrázek 19x	obrázek 15x	obrázek 13x	obrázek 14x	61x
očko 3x	-	očko	-	4x
opička 5x	opička 5x	opička 5x	opička 4x	19x
-	-	oříšek	-	1x
-	-	-	ovečka 6x	6x
-	-	perníček 2x	-	2x
písmenko 2x	písmenko 2x	písmenko 2x	-	6x
-	-	pokojíček	-	1x
postavička	-	-	-	1x
-	postýlka	-	postýlka 3x	4x
rámeček	-	rámeček	rámeček 2x	4x
-	-	-	rodinka 3x	3x
-	-	-	rybička	1x
-	-	skřítek 8x	-	8x

-	skupinka	skupinka	-	2x
-	stromeček 2x	stromeček	-	3x
školka	školka 5x	školka 2x	školka 3x	11x
tatínek 2x	tatínek	-	tatínek	4x
-	-	-	trubička	1x
-	-	-	tyčinka	1x
-	vagonek	-	-	1x
-	-	-	vajíčko 2x	2x
-	včelka	-	včelka 3x	4x
-	větvička 2x	-	-	2x
-	-	-	zajíček 8x	8x
-	-	-	zlatíčko	1x
zvírátko 4x	zvírátko 6x	zvírátko 4x	zvírátko 7x	21x
zvoneček	-	-	-	1x
66 zdrobnělin	56 zdrobnělin	58 zdrobnělin	102 zdrobnělin	282 zdrobnělin

Tabulka 8: Zdrobněliny časopisu Šikulka s největší četností

zdrobnělina	celková četnost
obrázek	61x
zvírátko	21x
opička	19x
babička	15x
maminka	13x
dědeček	12x
školka	11x
autíčko	10x
domeček	9x
skřítek	8x
zajíček	8x
písmenko	6x
ovečka	6x

4.4.4 Zaměření a četnost reklamy

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení četnosti propagačních materiálů. Četnost je vymezena v procentech, vždy v poměru počtu stran obsahujících propagaci ku celkovému počtu stran.

Říjnový výtisk

Výtisk obsahuje 3,5 stran reklamy, což je v přepočtu 8 %. Tento výtisk neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé nebo sladké nápoje ani produkty nebo služby rozvíjející vzdělávání čtenářů.

Prosincový výtisk

Výtisk obsahuje 3,5 stran reklamy, což je v přepočtu 8 %. Tento výtisk neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé nebo sladké nápoje. Jedna strana (2,2 %) propaguje stavebnici Sluban, pomocí které čtenáři rozvíjí jemnou motoriku.

Lednový výtisk

Výtisk obsahuje 3,5 stran reklamy, což je v přepočtu 8 %. Neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé nebo sladké nápoje. Jedna strana (2,2 %) se věnuje propagaci Hravých úkolů na cesty, které obsahují osmisměrky, rébusy, omalovánky a jazykolamy, čímž rozvíjí hned několik oblastí najednou.

Dubnový výtisk

Výtisk obsahuje 4 strany reklam, což je v přepočtu 9 %. Tento výtisk neobsahuje reklamu, která by propagovala nezdravé nebo sladké nápoje ani produkty nebo služby rozvíjející vzdělávání čtenářů.

Průměrná četnost výskytu reklamních prvků v časopisu *Šikulka* je 3,6 strany (8,2 %) z celkových 44 stran. V polovině zkoumaných výtisků se objevuje jedna strana obsahující propagaci předmětů, které se zaměřují na rozvoj čtenáře. Žádný výtisk neobsahuje propagaci nezdravých nápojů či jídel.

5 Komparace časopisů

Následující kapitola přináší komparaci všech čtyř časopisů podle jednotlivých zkoumaných kritérií. U vybraných časopisů se zaměříme na zjišťování odlišností či podobností mezi určitými jevy či soubory dat.⁴³

Obsah časopisů

Časopisy jsou značně obsahově rozdílné. Oblasti jemné motoriky, grafomotoriky, zrakového vnímání, vnímání času, matematických předpokladů a řeči jsou rozvíjeny ve všech výtiscích analyzovaných časopisů. Analýza dále prokázala, že rozvoji hrubé motoriky a sluchového vnímání se věnuje pouze 5 výtisků z 16 zkoumaných.

Časopis *Dráček* se pouze v jednom výtisku zaměřuje na rozvoj hrubé motoriky, zbylé výtisky se na rozvoj této oblasti nezaměřují. Naopak nejvíce se zaměřuje na rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, zrakového vnímání a vnímání času. Ve všech výtiscích tohoto časopisu dominuje rozvoj vnímání času, k tomu vždy přispívá tematika probíhajících svátků a ročních období. Prosincový výtisk obsahuje velké množství takových materiálů (50 %), naopak lednový výtisk se rozvoji této oblasti věnuje pouze v 10 % úloh.

Časopis *Méd'a Pusík* se nejvíce zaměřuje na rozvoj zrakového vnímání, nezaměřuje se na rozvoj hrubé motoriky a sluchového vnímání. Dále obsahuje velmi malé množství materiálů rozvíjejících jemnou motoriku a řeč. Na rozdíl od ostatních komparovaných časopisů se časopis *Méd'a Pusík* velmi málo zaměřuje na rozvoj vnímání času. Časopis neobsahuje tematiku vánočních, halloweenských ani velikonočních svátků, pouze prosincový výtisk zahrnuje jako dárek adventní kalendář.

Časopis *Sluníčko* je jediný časopis, který se věnuje rozvoji všech analyzovaných oblastí. Jedná se o jediný časopis, který zahrnuje rozvoj hrubé motoriky a sluchového vnímání ve všech svých výtiscích. Nejvíce se zaměřuje na rozvoj vnímání času, součástí výtisků je halloweenská, vánoční a zimní tematika. Ovšem dubnový výtisk se zaměřuje na rozvoj této oblasti pouze rubrikou „Kdysi a dnes“ a neobsahuje velikonoční ani aprílovou

---

⁴³ *Komparace* [online]. 1999. [cit. 09.06.2022]. Dostupné z : <https://www.cojeco.cz/komparace>.

tematiku. Nejméně se tento časopis věnuje rozvoji hrubé motoriky, jedná se vždy pouze o jednu stranu časopisu.

Časopis *Šikulka* se nejvíce zaměřuje na rozvoj grafomotoriky, naopak nejméně se věnuje rozvoji matematických předpokladů. Všechny výtisky se zaměřují na rozvoj vnímání času za pomoci tematiky svátků, které v daném měsíci probíhají.

Kontakt se čtenáři

Kontakt se čtenáři je ve zkoumaných časopisech velmi rozdílný, ať se jedná o oslovení, přivítání čtenářů, seznámení s tematikou výtisku, počet otázek nebo kontaktních sloves. Počet kontaktních sloves je závislý na obsahu časopisu, konkrétně na výskytu rozvoje jemné motoriky, u které je potřeba čtenářům přesně vysvětlit postup zpracování úkolu a provázet je každým krokem. Co se týče přivítání čtenářů, setkali jsme se s uvítací básničkou seznamující čtenáře s tematikou výtisku, přivítáním přímo od redaktorky. Některé ze zkoumaných časopisů se přivítání čtenářů nevěnovaly vůbec. Žádný z komparovaných časopisů pro své čtenáře nemá žádnou přezdívku, oslovují je nejčastěji „holky a kluci“, „milí čtenáři“ nebo „milé děti“. Časopis *Dráček* místo uvítání čtenářů obsahuje rýmovanou básničku, která čtenářům prozradí tematiku daného výtisku, básnička je zároveň doplněna o obrázky. Časopis *Méd'a Pusík* neobsahuje žádné přivítání, pouze stručný obsah časopisu. Časopis *Sluníčko* obsahuje přivítání přímo od redaktorky, která čtenáře seznámí s tematikou a s úkoly daného výtisku. Časopis *Šikulka* také zahrnuje rozsáhlé přivítání, které čtenáře detailně informuje o tematice i úlohách výtisku.

Naopak každý časopis obsahuje průvodce, který čtenářům pomáhá s vypracováváním jednotlivých úloh. Převážně se jedná o děti a zvířátka, které mají čtenáři považovat za své kamarády. Časopisem *Dráček* provází samotný papírový drak, časopisem *Méd'a Pusík* samotný méd'a a jeho kamarádi myška, zajíček a další, časopisem *Sluníčko* provází čtenáře Adélka a její kocour a časopisem *Šikulka* dvojice dětských průvodců.

Co se týče kontaktních sloves a otázek, časopis *Méd'a Pusík* obsahuje jejich nejvyšší četnost. Obsahuje více než 5x vyšší četnost otázek než časopis *Sluníčko*, které obsahuje pouze 6 otázek. Četnost otázek a kontaktních sloves se liší nejen v jednotlivých časopisech, ale i v jednotlivých výtiscích. Otázky a kontaktní slovesa se vyskytují převážně v zadáních úloh.

Četnost zdrobnělin

Zdrobněliny jsme čerpali z nadpisů a textů časopisů, nezařazovali jsme mezi ně jména a přezdívky. Četnost zdrobnělin nám nastíní obsah a zaměření úkolů. Pokud se například zdrobnělina *tričko* vyskytuje pouze v jednom výtisku (konkrétně v dubnovém výtisku časopisu *Sluníčko*), bude se zde pravděpodobně vyskytovat úloha, jejíž hlavní tematikou bude právě zmíněná zdrobnělina. Jednotlivé výtisky obsahují četnost 32 – 128 zdrobnělin. Nejčetnější zdrobnělinou je v každém časopisu zdrobnělina *obrázek*. To poukazuje na vysoký výskyt této zdrobněliny v zadáních úloh, ve kterých čtenář pracuje s obrázky. Četnost zdrobněliny *obrázek* se ovšem v každém časopisu liší, časopis *Dráček* obsahuje pouze 12 výskytů, ale v časopisu *Šikulka* 61.

Časopis *Dráček* dokonce obsahuje jedno cvičení, které se zaměřuje na tvorbu a znalost zdrobnělin. Četnost zdrobnělin tohoto časopisu se ovšem liší nejen v závislosti na časopisu, ale i v závislosti na výtisku. Dále obsahuje nejméně zdrobnělin ze všech zkoumaných časopisů, zároveň obsahuje i velmi málo textu, často pouze stručný návod k úlohám. Proto se jednou z nejčetnějších zdrobnělin může stát zdrobnělina *vajíčko* nebo *korálek*, které se vyskytují pouze v jednom výtisku.

Naopak nejvíce zdrobnělin obsahuje časopis *Méd'a Pusík*, který je sice ze zkoumaných časopisů nejkratší, ale obsahuje nejvíce rozsáhlé množství textu. I v tomto výtisku mezi nejčetnější zdrobněliny patří zdrobnělina *stromeček*, kterou pozorujeme pouze v prosincovém výtisku.

Četnost a zaměření reklamy

Četnost reklamy jednotlivých časopisů je velice různorodá. Při analýze jsme se setkali s nejvyšší četností reklamy přes 22 % a nejnižší přes 8 %. Každý výtisk obsahoval propagaci vzdělávacích materiálů, a naopak propagace nezdravých produktů a nápojů se v komparovaných výtiscích vyskytovala pouze minimálně.

Časopis *Dráček* obsahuje průměrnou četnost reklamních prvků 11 %, z toho 2,3 % se věnuje propagaci vzdělávacích materiálů. Časopis dlouhodobě propaguje materiály firmy Herkules a Pexi, propagaci nezdravých produktů se nevěnuje v žádném z komparovaných výtisků.

Méda Pusík obsahuje průměrnou četnost výskytu propagačních materiálů přes 16 %, z toho přes 4 % reklam se zaměřuje na propagaci materiálů rozvíjejících dovednosti čtenářů. V každém výtisku propaguje produkty jiných firem. Na druhou stranu jako jediný časopis obsahoval propagaci nezdravých produktů, dubnový výtisk propagovat jogurty Lipánek.

Časopis *Sluníčko* obsahuje průměrnou četnost výskytu reklamních prvků přes 22 %, stává se tak časopisem s největší hodnotou propagačních materiálů. Z toho se pouze necelá 3 % zaměřují na propagaci vzdělávacích produktů.

Časopis *Škulka* obsahuje průměrnou četnost výskytu reklamních prvků 8,2 %, čímž se stává časopisem, který obsahuje nejméně propagačních materiálů. Propagaci vzdělávacích produktů se věnuje 1 % časopisu, zbylá reklama se věnuje předplatnému časopisu a propagaci samotného nakladatelství.

Závěr

Tématem bakalářské práce bylo přiblížení definice pojmu časopis, jedná se o pravidelně vycházející tiskovinu, která má minimálně jednotýdenní a maximálně půlroční periodicitu, a je zaměřena na určitou skupinu čtenářů. Historie českých časopisů pro děti sahá do poloviny 19. století, kdy děti nebyly brány jako rovni dospělým, proto byly materiály pro dětské čtenáře obsaženy v časopisech pro dospělé. Změna nastala po druhé světové válce spolu s příchodem Jaroslava Foglara, který děti postavil na stejnou úroveň jako dospělé a zdůraznil, že dětství je nejdůležitější období života. Cílem bakalářské práce byla analýza a komparace vybraných časopisů pro děti předškolního věku dle stanovených kritérií. Nejprve byla provedena selekce zkoumaných časopisů na základě zaměření, periodicity a orientace na čtenáře. Dále jsme vymezili čtyři kritéria, dle kterých jsme časopisy analyzovali. Analýza obsahuje představení a charakteristiku časopisů a dále samotnou deskripci výskytu a četnosti kritérií. Z dat získaných analýzou byla dále provedena samotná komparace, srovnání podobností či rozdílností vybraných časopisů.

Stanoveny byly základní hypotézy, které jsme se následně v práci pokusili potvrdit či vyvrátit. Dvě hypotézy se nám podařilo vyvrátit a dvě potvrdit.

1. Předpokládáme, že obsah analyzovaných výtisků časopisu bude neměnný, výtisky budou mít stejnou, nebo podobnou procentuální četnost výskytu úloh, které rozvíjejí danou oblast vývoje dítěte. Tuto hypotézu se nám podařilo vyvrátit. Časopisy sice mají konstantní strukturu úloh, obsahují ovšem mnoho výjimek. Některé výtisky časopisů se zaměřují na rozvoj oblasti, kterou jiné výtisky nerozvíjí. Například časopis *Dráček* rozvíjí hrubou motoriku pouze v jednom svém výtisku. Zbylé výtisky se rozvoji této oblasti nevěnují. Strukturu a obsah časopisů tedy nelze považovat za neměnné.
2. U časopisů předpokládáme, že budou obsahovat vysoký výskyt přezdívek a oslovení, čímž bude navázán kontakt se čtenářem. Tuto hypotézu se nám opět podařilo vyvrátit, jelikož některé časopisy neobsahují oslovení čtenářů. Žádný z komparovaných časopisů neobsahuje přezdívky pro své čtenáře, některé dokonce neobsahují ani přivítání čtenářů.
3. Předpokládáme, že v textech se budou vyskytovat zdobněliny, které budou označovat malý jev a emocionální vztah. Tuto hypotézu se nám podařilo potvrdit, každý zkoumaný výtisk obsahuje 32 – 128 zdobnělin. Počet zdobnělin je závislý

na množství textu. Nejčetnější zdrobnělinou je v každém výtisku zdrobnělina *obrázek*, která se objevuje v zadání úloh.

4. Očekáváme, že se v časopisech bude nacházet minimální propagace nezdravých pokrmů či nápojů. Naopak větší pozornost bude věnována reklamám zaměřených na rozvoj vzdělávání a dovedností. Propagaci nezdravých pokrmů obsahuje pouze jeden výtisk časopisu *Méďa Pusík*. Propagace vzdělávacích materiálů vedoucí čtenáře k rozvoji schopností a dovedností se nevyskytuje ve všech zkoumaných výtiscích. Hypotézu můžeme potvrdit, jelikož propagace nezdravých jídel a nápojů je méně četná než propagace vzdělávacích materiálů.

Z komparace jsme zjistili, že každý ze zkoumaných časopisů má jinou strukturu, zaměřuje se na rozvoj jiných oblastí a má jiný přístup ke zpracování úkolů. Čtenáři proto mají možnost si v každém časopise vyzkoušet jiné typy úkolů, aktivit a cvičení, které rozvíjejí jejich kreativitu, tvůrčí dovednosti, vědomosti a připravují je na nástup na základní školu.

Jsme si vědomi toho, že se časopisy dají komparovat dle různých kritérií z různých oborů, o které se práce může dále rozšiřovat, a kterými se případně mohou inspirovat nakladatelství komparovaných časopisů, a dále obsah časopisů zlepšovat.

Resumé

This bachelor thesis on the theme comparison of children's magazines deals with analysis and comparison four magazines with educational function intended for preschool age children. We compare four editions from every magazine, in total we compare sixteen magazines. The definition of magazine is a paper matter, which is published periodically (minimum at least once a week, at most once a half year), at specific place and is focused at specific group of people. Magazines must be current, interesting, they should not depend on another source and should have supraregional impact. Firstly magazines for children we part of magazines for adults. The main change was inspired by Jaroslav Foglar, who put children on the same level as adults. In second part of this bachelor thesis we analyse four chosen magazines (*Dráček*, *Méd'a Pusík*, *Sluníčko* a *Šikulka*). We analyse them thanks to four used criteria: magazine's content, addressing the reader, frequency of deminutives and frequency and focus of the advertisement. The reseearch shows that content of magazine is constant at every copy, but different at every magazine. It os proven thanks to percentage of content frequency. Some of the magazines contain just a few or no nickenames and adresses, which follows that magazines contain lower contact with readers. Magazines also shows lots of diminutives, but we can see big differences at number of diminutives, which is dependent on number of text. The advertisements are focused on educational products, not unhealthy mealand drinks. Only one copy included propagation of unhealthy product.

Seznam použité literatury

BEDNAŘÍK, P.; JIRÁK, J. a KÖPPLOVÁ, B. *Dějiny českých médií. Od počátku do současnosti*. Praha : Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3028-8.

BEDNÁŘOVÁ, J. a kolektiv. *Školní zralost a její diagnostika*. Praha : Raabe, 2017. ISBN 978-80-7496-319-3.

BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno: Computer Press a. s., 2004. ISBN 978-80-251-1829-0.

BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ V. *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Brno : Computer Press a.s., 2010. ISBN 978-80-251-2569-4.

ČEŇKOVÁ, J. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury : adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Praha : Portál (vydavatelství), 2006. ISBN 80-7367-095-X.

CHALOUPKA, O.; VORÁČEK, J. *Kontury české literatury pro děti a mládež : od začátků 19. století po současnost*. Praha : Albatros, 1984. ISBN 13-786-84.

HALADA, J.; OSVALDOVÁ B. *Slovník žurnalistiky : výklad pojmů a teorie oboru*. Praha : Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5.

HUBÁČEK, J. a kolektiv. *Čeština pro učitele*. Vyd. 4., Vade Mecum Bohemiae, 2010. ISBN 978-80-86041-37-7.

JEDLIČKA, R. *Psychický vývoj dítěte a výchova : jak porozumět socializačním obtížím*. Praha : Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0096-5.

JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. Brno : Barrister & Principal – studio, 2003. ISBN 80-85947-67-6.

JIRÁK, J. *10 let v českých médiích*. Praha : Portál pro Newton Information Technology, 2005. ISBN 80-7178-925-9.

KOVALČÍK, Z.; URBANOVÁ, S. *Minimum z literatury pro děti a mládež : stručný chronologický, tematický a žánrový přehled české literatury pro děti a mládež*. Ostrava : Scholaforum, 1996. ISBN 80-86058-15-8.

MIŠURCOVÁ, V.; SEVEROVÁ, M. *Děti, hry a umění*. Praha : ISV, 1997. ISBN 80-85866-18-8.

OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. *Kontury praktické žurnalistiky*. Praha : Libri, 1999. ISBN 80-85983-76-1.

OSVALDOVÁ, B.; HALADA, J. a kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. Praha : Nakladatelství Libri, 2002. ISBN 80-7277-108-6.

POLÁK, J. *Přehledné dějiny české literatury pro děti a mládež a četby mládeže : od počátků obrození a předchůdců do vzniku socialistické literatury*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1987. ISBN 14-316-87.

REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

RUSÍNOVÁ, Z. *Tvoření slov v současné češtině*. Brno: MU FF, 1993.

ŠUBRTOVÁ, M. *Dětská literatura po roce 1945: próza*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 1995, ISBN 8085867842.

ŠULOVÁ, L. *Diagnostika školní zralosti*. Praha : Raabe, 2012. ISBN 978-80-87553-52-7.

ŠVEC, Š. *Česky psané časopisy pro děti (1850 – 1989)*. Praha : UK, 2014. ISBN 978-80-246-2535-5.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie dětství a dospívání*. Praha : Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-4961-0.

VEČERA, P. *Úvod do dějin tištěných médií*. Praha : Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-4178-9.

Internetové zdroje

Časopis Šikulka [online]. Periodik, 2001. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=101140>.

Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let [online]. Extra publishing, 2006. [cit. 14.11.2021]. Dostupné z : <https://www.epublishing.cz/dracek>.

Komparace [online]. Cojeco, 1999. [cit. 09.06.2022]. Dostupné z : <https://www.cojeco.cz/komparace>.

Méd'a Pusík [online]. Méd'a Pusík, 2022. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://www.medapusik.cz>.

Sluníčko [online]. Send, 2022. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z : <https://send.cz/casopis/1073/slunicko#predplatne>.

Zákon 468/1991 Sb. - o provozování rozhlasového a televizního vysílání úplné a aktuální znění. [online]. ASPI | Wolters Kluwer, 2022. [cit. 09.06.2022]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1420322/>.

Excerpované zdroje

Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let. Životice: Echo Inzert, 2013, č. 10/2021. ISSN 1805-8515.

Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let. Životice: Echo Inzert, 2013, č. 12/2021. ISSN 1805-8515.

Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let. Životice: Echo Inzert, 2013, č. 1/2022. ISSN 1805-8515.

Dráček : časopis pro děti od 2 do 7 let. Životice: Echo Inzert, 2013, č. 4/2022. ISSN 1805-8515.

Méďa Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2008, roč. 29, č. 10. ISSN 1210-8030.

Méďa Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2008, roč. 29, č. 12. ISSN 1210-8030.

Méďa Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2008, roč. 30, č. 1. ISSN 1210-8030.

Méďa Pusík. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2008, roč. 30, č. 4. ISSN 1210-8030.

Sluníčko : pro nejmenší. Praha : Mladá fronta, 1967, roč. 54, č. 10. ISSN 0231-7222.

Sluníčko : pro nejmenší. Praha : Mladá fronta, 1967, roč. 54, č. 12. ISSN 0231-7222.

Sluníčko : pro nejmenší. Praha : Mladá fronta, 1967, roč. 55, č. 1. ISSN 0231-7222.

Sluníčko : pro nejmenší. Praha : Mladá fronta, 1967, roč. 55, č. 12. ISSN 0231-7222.

Šikulka : časopis pro zvědavé děti 3-7 let : pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět. Praha : RF Hobby, 2018, roč. 4, č. 10. ISSN 2571-1024.

Šikulka : časopis pro zvědavé děti 3-7 let : pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět. Praha : RF Hobby, 2018, roč. 4, č. 12. ISSN 2571-1024.

Šikulka : časopis pro zvědavé děti 3-7 let : pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět. Praha : RF Hobby, 2018, roč. 5, č. 1. ISSN 2571-1024.

Šikulka : časopis pro zvědavé děti 3-7 let : pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět. Praha : RF Hobby, 2018, roč. 5, č. 4. ISSN 2571-1024.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Četnost zdrobnělin časopisu Dráček.....	28
Tabulka 2: Zdrobněliny časopisu Dráček s největší četností.....	31
Tabulka 3: Četnost zdrobnělin časopisu Méd'a Pusík.....	38
Tabulka 4: Zdrobněliny časopisu Méd'a Pusík s největší četností.....	42
Tabulka 5: Četnost zdrobnělin časopisu Sluníčko.....	49
Tabulka 6: Zdrobněliny časopisu Sluníčko s největší četností.....	52
Tabulka 7: Četnost zdrobnělin časopisu Šikulka.....	59
Tabulka 8: Zdrobněliny časopisu Šikulka s největší četností.....	61